

“İşçi sınıfının birliğe ve mücadeleye ihtiyacı var”

İşçi sınıfı sermayenin saldırıları karşısında birleştiğinde, direndiğinde ve mücadele ettiğinde kazandığının örneği olan bir dizi tarihsel deneyime sahiptir. 15-16 Haziran 1970 büyük işçi direnişi bu deneyimin en görkemli örneğidir.

Her işçi arkadaşımız bulunduğu fabrikada, havzada, kentte, Kıdem Tazminatı Fonu ve aynı anlama gelmek üzere Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi karşıtı birliklerin öznesi olmalı! Sendikacı, sendikası ayrımlı tuzağına düşmeden ortak

saldırlara karşı ortak mücadele yollarını sonuna kadar zorlamalı! Sendikacıya içinde yer aldığı sendikayı Kıdem Tazminatı Fonu ve Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi'ne karşı mücadele konusunda sonuna kadar zorlamalıdır.

s.8

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2020 Özel / 6
21 Temmuz 2020

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak45.net

Sermaye rejiminin saldırılarına karşı birleşik örgütlü mücadeleye!

4

Soygun uğruna parçalanmış ülke: Libya

Bölgemizde savaş kışkırtıcılığı ve saldırganlığın başını çeken Türk sermaye devleti, yağmadan pay koparabilmek için kukla hükümeti destekliyor.

6

İstanbul Sözleşmesi yine hedefte!

Kadına yönelik şiddetin bir insan hakkı ihlali olduğunu söyleyen, ayrımcılığı kabul edilemez bulan sözleşme dayanaksız iddialarla yine gündemde.

17

Büyük Fransız Devrimi üzerine

Fransız Devrimi, devrimci atılımı o çağda olabilecek en ileri noktaya taşıyarak sadece Fransa'da değil kıta Avrupası'nda dönüşümlere vesile oldu.

EKİM: Metal Fırtına ve devrimci sınıf politikası

s.12

İkinci Enternasyonal üzerine - A. Engin Yılmaz

s.15

Sermaye rejiminin saldırılarına karşı birleşik örgütlü mücadeleye!

İşçi sınıfı, kıdem tazminatının gaspı dahil sermayenin tüm saldırılarına karşı örgütlü, bilinçli ve kararlı bir direniş sergilemeden bu gözü dönmüş rejime geri adım attırmayı başaramaz. Fabrikalardan başlayarak örgütlenmek, kölelik dayatmalarının karşısına birleşik bir güç olarak dikilmek dışında bir çıkış yolu yoktur.

Son kamuoyu yoklamaları AKP-MHP rejimine verilen desteğin giderek azaldığını ortaya koyuyor. Sarayın hizmetindeki anket şirketleri dahi bu gerçeği kabul etmek zorunda kalıyorlar. Sermayenin “demir yumruğu” olduğunu sayısız kez ispatlayan bu çürümüş ve kokuşmuş iktidar, işçilerin ve emekçilerin yaşamında yol açtığı ağır yıkımın sonuçlarını yaşıyor.

Ekonomide yaşanan çöküşe rağmen işgalci heveslerle üç cephede savaş yürüten saray rejimi, beka sorunu şiddetlendikçe, gözü dönmüş bir biçimde saldırıyor. Geçmişte saldırıları zamana yayarak gündeme getirirken, artık birkaç koldan hücum ediyor. Başta işçi sınıfı ve emekçiler olmak üzere toplumun çok değişik kesimlerini hedef alan gerici-faşist iktidar, “ya hep ya hiç” mantığıyla zar atan bir kumarbaza benziyor.

Kapitalist sömürü çarklarının sorunsuzca dönebilmesi için 18 yıldır işçi sınıfının kazanılmış haklarına saldıran bu emekçi düşmanları, şimdi de “son vuruş” için hazırlık yapıyorlar. Elde kalan tek kayda değer hak olan kıdem tazminatını ortadan kaldırmak için harekete geçmiş bulunuyorlar.

Kapitalistleri bir an önce bu “yükten” kurtarmak için saldırının startı bizzat AKP şefi Erdoğan tarafından verildi ve rejimin tüm kurumları bu uğurda seferber edildi. Talimatlar doğrultusunda harekete geçen bu kurumlar “sarayın bindirilmiş kitaları” gibi hareket ediyorlar.

Tüm cephelerde büyük açmazlarla yüz yüze olan bu rejim artık asalak, yağmacı-talancı ve zorba kimliğinin üzerini örtme gereği dahi duymuyor. Sarayın aparatı Hak-İş ile rejimin dalkavuşu Türk-İş ağalarının sızlanmaları bile sarayda zerre kadar yankı yaratmıyor. Öyle ki, gazetecilere mektup yazan Türk-İş ağası Ergün Atalay, iktidar kıdem tazminatını ortadan kaldırmak istiyor, bize yardım edin diye yakarmak zorunda kalabiliyor. Düzenin tam hizmetindeki bir sendika

ağasının bile böyle bir mektup yazmak zorunda kalması, AKP-MHP iktidarının bu konuda kolayından geri adım atmaya çağına işaret ediyor.

İşçi sınıfının haklarını gasp etmek için her türlü pervasızlığı sergileyen bu düzeyin siyasi temsilcileri, asalak kapitalistler sınıfının organik bir parçasıdır. Bu sınıfın çıkarları doğrultusunda, yalnızca işçi ve emekçilerin değil, her tür hak arama mücadelesinin önünü kesmek için de azgınca saldırıyorlar. Saraya biat etmeyen barolar bu saldırının hedeflerinden biri haline gelirken, sosyal medyayı yasaklayacak adımlar atılıyor. Yine bu süreçte Libya’da dahil olunan kirli savaş daha da derinleştirilken, Suriye topraklarının işgali sürdürülüyor. Kürt hareketine saldırmak için Irak’ın kara ve hava sınırları pervasızca ihlal ediliyor.

Her geçen gün büyüyen faturası işçi ve emekçilere kesilen bu yayılmacı politika elbette kapitalistlerin çıkarlarına hizmet ediyor. Ancak kitle desteği giderek eriyen AKP-MHP gericiliği aynı zamanda bu hamlelerle ömrünün uzatabilmeyi umuyor. Bu nedenle savaş batağının içine daha çok dalıyor.

Baroların dağıtılması için girişilen kaba saldırının yanı sıra sosyal medyanın hedef alınması, iktidarın en basit demokratik hak ve özgürlüklere dahi tahammül edemeyecek duruma düştüğünü gösteriyor. Saraydan beslenen yandaş medya ordusunun toplumun çoğunluğu nezdinde inandırıcılığı kalmadığı için, insanlar gerçeği sosyal medyada arıyor, biriken öfke ve tepkilerini buradan ortaya koyuyorlar. Bu ise AKP-MHP gericiliğinin uyularını kaçırıyor.

Saldırıların kapsamının bu denli geniş olması ve pervasızlıkta sınır tanınmaması, sermaye iktidarına karşı dışa vuran öfkenin daha da derinleşmesine yol açmaktadır. Bundan dolayıdır ki, dinci-faşist zihniyeti kamçının zoruyla topluma dayatmak iktidarın birinci gündemi hali-

ne gelmiştir. Bu öfkenin uygun bir kanalda birleşip akabilmesi için ise işçi sınıfının rolünü oynaması gerekmektedir.

Dinci-faşist rejimin bu denli zorlaşması, daha kuralsız ve daha vahşi bir sömürüyü hayata geçirebilmek, buna karşı büyüyecek mücadeleyi boğabilmek içindir. Kriz koşulları emekçilerin yaşam ve çalışma koşullarını daha da ağırlaştırarak, açlığı, sefaleti, yoksulluğu ve işsizliği daha da derinleştirecektir. Buna karşı büyüyecek olan ve bugünden anket sonuçlarına yansıyan tepkilerin mücadele kanallarına akmasının önüne geçmenin tek yolu baskı ve terörü daha da tırmandırarak faşist rejimi tahkim etmektir. Dinci-faşist iktidarın tüm cephelerde yaşadığı açmazlar başka bir çıkış yoluna imkan vermemektedir.

Ardı arkası kesilmeyecek olan saldırıları püskürtebilmek, krizin yanı sıra pandemi ve yayılmacı heveslerin her geçen gün büyüdüğü faturayı ödememek için, sadece sınıfa dönük saldırılara değil, işgal savaşlarına karşı çıkmak, sosyal medyayı kapatma hamlesine karşı durmak, direnen barolarla dayanışma için olmak, Kürt halkının kazanımlarının meşruluğunu savunmak da işçi sınıfının temel gündemleri olmalıdır. Zira toplumun geniş kesimlerini hedefleyen bu saldırılar birbirini tamamlayacak şekilde planlanmıştır. Ve tek bir merkezden, AKP-MHP koalisyonunun saray rejimi tarafından yönetilmektedir.

İşçi sınıfı, kıdem tazminatının gaspı dahil tüm bu saldırılara karşı örgütlü, bilinçli ve kararlı bir direniş sergilemeden bu gözü dönmüş rejime geri adım attırmayı başaramaz. Fabrikalardan başlayarak örgütlenmek, kölelik dayatmalarının karşısına birleşik bir güç olarak dikilmek dışında bir çıkış yolu yoktur. İşçi sınıfı bu yolu tuttuğunda, toplumun diğer muhalif kesimlerinin desteğini almakta güçlük çekmeyecek, daha güçlü bir direniş cephesi örülebilecektir.

Kürt düşmanlığı pandemide de durmadı

14 BELEDİYEYE KAYYIM

HDP, 11 Mart- 25 Haziran tarihleri arasında kapsayan "Kürt Düşmanlığı Raporu" yayınladı.

Raporda "Bu dönemde; HDP'li 14 belediyeye kayyım atandı, 4 belediye meclis üyesi görevinden alındı, belediye eşbaşkanları mesnetsiz iddialarla tutuklandı, herhangi bir mahkeme kararı olmaksızın HDP'li belediye meclis üyelerinin toplantılara katılmaları engellendi. Kayyımların ilk icraatı Kürt dili ve kültürüne dönük saldırılar olurken, belediyelerin kadın özgürlük mücadelesi bağlamında hayata geçirdiği projeler de saldırıların hedefi oldu. Pandemi önlemleri kapsamında su faturalarını erteleme kararı alan ve çalışmalarıyla ilgi toplayan Batman Belediyesi, ilk kayyım atanan belediyelerden biri oldu. Mardin Kayyımı ise kayyımdan önce 2 TL olan suyun metreküp fiyatını 5 Lira 80 Kuruşa yükseltti" denildi.

İŞKENCE, KÖTÜ MUAMELE

"Salgın önlemi olarak uygulamaya konulan sokağa çıkma yasakları, ülkenin birçok yerinde polis ve bekçi şiddetine gerekçe olarak kullanıldı. Pek çok kentte polis, bekçi hatta kaymakam korumaları tarafından, ekme almaya veya çöp dökmeye çıkan, evinin bahçesinde oturan

yurttaşlara hakaret edildi, yüz üstü yere yatırılarak ters kelepçe takıldı, silah çekildi." ifadeleri kullanılan raporda, polis baskınlarında yapılan işkenceye dikkat çekilerek "Salgının en yoğun yaşandığı 3,5 ayda en az 84 kişi işkence ve kötü muameleyle maruz kaldı." denildi.

Bu süreçte iktidara muhalif 444 kişinin hukuksuz bir şekilde gözaltına alındığı, 93'ünün tutuklandığı ifade edildi. Bu arada, Diyarbakır'da kadın çalışmalarına katılan TJA üyesi 24 kadının gözaltına alındığı belirtildi.

Raporda ayrıca Kürt düşmanı ırkçı saldırıların mezarlıkları hedef aldığına da değinildi, hapisanelerde devam eden hak ihlalleri aktarıldı. "Aralarında gazeteciler, öğrenciler, insan hakları savunucuları, 65 yaş üstü tutsaklar, hasta tutsaklar, çocuklu kadınlar ve Kürt siyasetçiler büyük bir ayrımcılığa tabi tutuldu. Bu dönemde 3 ağır hasta tutsak tahliye edilmeyerek bu süreçte yaşamını yitirdi. Yüzlerce mahpus da koronavirüse yakalandı." ifadeleri kullanıldı.

Pandemi sürecinde artan kadına yönelik şiddetle birlikte Kürt ve göçmen kadınların da saldırılara uğradığı, sağlık haklarından yararlanamadığı belirtilen raporda, HDP'li vekiller Leyla Güven ve Musa Farisoğulları'nın vekilliğinin düşürülerek tutuklanmaları hatırlatıldı.

Diyarbakır'da EBA'ya giriş oranının öğrenciler arasında yüzde 20'yi geçtiği bilgisi paylaşılan raporda, "Bu süreçte 6 çocuk/genç, Kürt illerinde ya da Kürt kimliği nedeniyle, saldırıya uğrayarak, şüpheli şekilde, oynarken bulunduğu cismine patlaması, kurşun isabet etmesi gibi sebeplerle hayatını kaybetti" denildi.

"DEDAŞ, kolluk kuvvetleriyle beraber, salgının en yoğun hissedildiği dönemde, borçları bahane ederek pek çok köyün tamamının elektriklerini kesti" denilerek DEDAŞ üzerinden Kürt halkının cezalandırıldığına işaret edildi. Ayrıca doğa talanının da hız kesmediğinin altı çizilen raporda, "AKP iktidarı pandemi döneminde birçok hukuksuz ÇED raporu çıkarmış, ÇED raporu alınmadan birçok projenin hayata geçirilmesine ön ayak olmuştur. Başta 12 bin yıllık geçmişi olan Hasankeyf'i sular altında bırakan Ilısu barajı olmak üzere birçok doğal ve kültürel alan HES projeleri ve çeşitli rant politikalarına iktidar tarafından iktidar tarafından kurban edildi." ifadeleri kullanıldı.

"Tek Adam" rejiminde hak ihlalleri arttı

"Tek adam" rejiminde hak ihlallerinin artışının bir göstergesi de Anayasa Mahkemesi'ne yapılan bireysel başvurular oldu. 2012- 2019 yılları arasında Anayasa Mahkemesi'ne toplam 478 bin 407 başvuru yapılırken, söz konusu başvuruların yüzde 51'i yeni sistemin kabul edildiği ve devreye alındığı 2017-2019 yılları arasında yapıldı.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, ikinci yılını dolduran Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde yaşanan hak ihlalleriyle ilgili "Tek Adam Rejiminin Hak ve Özgürlükler Karnesi" başlıklı bir çalışma hazırladı.

Yaşanan tablonun hukuk devletinin her gün erozyona uğratıldığını gösterdiğini belirten İlgezdi, "Bu veriler aynı zamanda temsili hükümet, temel haklar; denge ve denetleme; kamu idaresinin tarafsızlığı ve katılım üzerinden şekillenen kapsamlı demokrasinin yerini

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte otoriter rejime bıraktığını göstermektedir" değerlendirmesini yaptı. Cumhuriyet'te yer alan Mahmut İlicalı'nın haberine göre haftada bin 573 başvuru: 2017-2019 yılları arasında Türkiye'de hak ihlaline uğradığı gerekçeyle Anayasa Mahkemesi'ne yapılan bireysel başvuru sayısı 245 bin 350 oldu. Resmi verilere göre 2017-2019 yılları arasında saatte ortalama 9, haftada ise bin 573 kişi hak ihlaline uğradığı gerekçeyle Yüksek Mahkeme'ye başvurdu.

2012-2019 yılları arasında Yüksek Mahkeme'ye yapılan bireysel başvuruların 222 bin 637'sini adil yargılama hakkının ihlali iddiası oluşturdu. Buna göre

2012 yılında adil yargılama hakkının ihlali konusuyla yapılan başvuru sayısı bin 144 olurken, 2019 yılında bu sayı 26 bin 719'a ulaştı. Adil yargılama hakkının ihlali iddiasıyla yapılan başvuruların yüzde 45'i yeni sistemde yaşandı. 2017-2019 yılları arasında adil yargılama hakkının ihlali iddiasıyla 99 bin 994 başvuru yapıldı.

İŞKENCE İDDIASINDA REKOR

İşkence iddiasıyla yapılan başvurularda rekor artış yaşandı. 2012 yılında yalnızca 4 başvuru işkence iddiasıyla yapılırken, 2019 yılında bu sayı 4 bin 181'e çıktı. 2019 yılında işkence iddiasıyla

yapılan başvurular aynı zamanda son 8 yılda bu konuda yapılan başvuruların da yarısını oluşturdu.

Yaşam hakkı ihlali gerekçesiyle yapılan başvurularda da rekor oranda artış yaşandı. 2012 yılında bu konuda 18 başvuru yapılırken, 2019 yılında bu konuda yapılan başvuru sayısı 2 bin 352'ye ulaştı. Yaşam hakkı ihlali başvurusu yapanların yüzde 57'sini oluşturan 6 bin 676 başvuru yeni sistemde yapıldı.

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

İfade özgürlüğünün ihlal edildiği gerekçesiyle yapılan başvuru sayısı 2012-2019 yılları arasında 12 bin 301 olurken; söz konusu başvuruların yüzde 81'i yeni sistemde gerçekleştirildi.

Toplantı ve gösteri yürüyüşleri hakkının ihlal edildiği gerekçesiyle yapılan başvuruların yüzde 77'si yeni sistemde yaşandı.

Doğalgaz ve petrol soygunu uğruna parçalanan ülke: Libya

Emperyalist savaş aygıtı NATO, 2011'de 7 ay boyunca Libya'yı bombalayarak Kaddafi yönetimini devirebilmişti. İzmir'deki komuta merkezinden yönetilen saldırıyla yakılıp-yıkılan Libya savaş ağası oluşumlarının eline bırakıldı. O günden bu yana Libya'nın doğal zenginliklerini gasp etme dalaşı devam ediyor.

Bölgemizde savaş kışkırtıcılığı ve saldırganlığın başını çeken Türk sermaye devleti Libya'nın doğal zenginliklerinin yağmasından büyük bir pay koparabilmek için Trablus'taki Fayiz Serrac'ın kukla hükümetini destekliyor. General Halife Hafter komutasındaki güçler kukla hükümeti yıkmak üzereyken, Türk ordusu savaşa dahil olarak Serrac'ı kurtardı. Libya'da üslenen Türk askeri savaşın dolaşsız tarafı haline geldi. Trump'ın da son aylarda ağırlığını Serrac hükümetinden yana koyması saray rejimini daha çok pervasızlaştırdı.

Halen Libya'nın %80'ini kontrol eden Halife Hafter'i Mısır, Suudi Arabistan, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), Rusya ve Fransa destekliyor. Hem Serrac hem Hafter dış güçlerin desteğine dayanıyor. Ancak hiçbir ülke Türkiye gibi ordusuyla savaşın içine dalmış değil. AKP-MHP rejiminin Trablus'a aralarında bakanların ve MİT şefini de bulunduğu kalabalık bir heyet göndermesi, Kahire'de alarm zillerinin çalmasına sebep oldu. AKP'li bakanın Kaddafi'nin de memleketi olan Sirte'nin işgal edileceğini ilan etmesi üzerine, Mısır da Sirte'yi "kırmızı çizgi" ilan etti.

Türk devleti Libya'ya askeri birlik gönderme gerekçesini Fayiz Serrac hükümetiyle yaptıkları anlaşma ve Serrac'ın davetine dayandırıyor. Halife Hafter'in saldırıları karşısında panikleyen Serrac, kukla hükümetini korumak uğruna Libya'nın doğalgaz ve petrolünden pay dağıtma vaadiyle Türk ordusuna Trablus'un kapılarını açtı. Serrac'ın ülkenin kapılarını işgalci güçlere açmasının hiçbir meşruiyeti yoktur. Dolayısıyla Türk sermaye devletinin Libya'yı yağmalamasının da hiçbir ahlaki, siyasi veya uluslararası burjuva hukuk bakımından meşru gerekçesi yoktur. Türk askerleri Libya'da işgalci güç konumundadır.

Türk devletinin verdiği destekle etki alanlarını genişleten Serrac hükümetinin ilk ziyaretçileri AKP-MHP rejiminin bakanları oldu. 17 Haziran günü Dışişle-

ri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın ve Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) Başkanı Hakan Fidan'ın Trablus'a ani ziyarette bulundu. Serrac hükümeti ile sadece savaşı değil, başta elektrik olmak üzere enerji işbirliği, finans ve müteahhitlik konularını da görüştüler.

AKAR: "BURADAYIZ VE SONUNA KADAR DA BURADA OLMAYA DEVAM EDECEĞİZ"

Aradan iki hafta geçmeden bu defa sarayın savaş Bakanı Hulusi Akar Genelkurmay Başkanı Yaşar Güler'i de yanına alarak Libya'ya gitti. İşgalci ordu komutanı edasıyla Libya'da bulunan Türk askerlerine vaaz veren H. Akar şöyle dedi: „Mehmetçik, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın direktifleri doğrultusunda karada, denizde ve havada önemli faaliyetleri yerine getirmeye devam ediyor(...) Burada atalarımıza yaraşır şekilde yapmamız gereken ne varsa, uluslararası hukuk, adalet neyi gerektiriyorsa bu manada buradayız ve sonuna kadar da burada olmaya devam edeceğiz..." İşgalci-ilhakçı politikanın Libya'da da uygulanacağını ilan eden AKP'li ba-

kan, aç tavuğun kendini darı ambarında hissetmesi misali, yağmalayacakları zenginliklerin hayallerini kuruyor. Sirte'yi ele geçirmek için savaşı tırmandırma tehditleri de bunun içindir. Zira Sirte "petrol hilali" diye anılan bölgede yer alıyor.

YAĞMA VE DİYET ÖDEMELERİ BAŞLIYOR

Yapılan görüşme ve anlaşmaları, Serrac'ın diyet ödemeleri takip etti. El-Arabiya Net'in iddiasına göre döviz krizi içerisinde bulunan Merkez Bankası'na, Türk lirasını desteklemek için Libya Merkez Bankası Başkanı El-Siddiq El-Kabir 4 yıllığına 8 milyar dolar yatırdığını bildirdi. Enerji şirketlerinden Karadeniz Holding ise Libya'ya yüzer elektrik santrali (powership) göndermek için görüşmeler yürüttüğünü açıkladı. Ticaret Bakanlığı yaptığı açıklamada Karadeniz Holding Karpowership'in yanı sıra Çalık Enerji ve Aksa Enerji'den de Libya'daki mevcut elektrik sorununun çözümü için proje önerileri sunmasını istedi.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez ise, Anadolu Ajansı'na yaptığı açıklamada Türkiye'nin Libya'daki petrol arama faaliyetlerinin devam edeceğini belirtti. Libya'nın kaliteli petrolü ne ka-

dar iştah kabartıcı olsa da işler akbabaların umduğu gibi gitmeyebilir. Zira Libya'daki en önemli petrol rafinerilerinin bulunduğu doğu bölgeleri, bir diğer savaş ağasının, Halife Hafter'in Libya Ulusal Ordusu'nun kontrolünde bulunuyor ve petrol üretimini Ocak ayından beri bloke ediyor.

Sırada aç kurtlar gibi salyalar akıtarak bekleyen Müteahhitler de var. Paranın baştan çıkartıcı şehvetiyle kendinden geçercesine konuşan Müteahhitler Birliği başkanı Mithat Yenigün, „Bu saatten sonra çok büyük iş çıkacak... Tahmin ediyorum en az 50 milyar dolar olur... Biz hazırız Libya'ya gitmeye. Hem gönüllü gideriz, hem de istekli gideriz ve iyi de çalışırız. En iyi biz biliyoruz orayı“ diyor. İşte akbabaların enkaza dönüştürülen Libya manzarası karşısında gösterdikleri kadirşinas dostlukları budur! „Kurt dumanlı günü sever“ sözü boşuna söylenmemiş.

LİBYA AKBABALAR ELİNDE CAN ÇEKİŞİYOR

Türk sermaye devleti ve onun diktatörünün Libya'da izlediği işgalci politikanın geleceği belirsiz. ABD'nin gaz vermesine rağmen bölgedeki güçler dengesi,

Libya'nın Türkiye için bir bataklığa dönüşme ihtimalini yükseltiyor.

ABD emperyalizminin, kimilerinin iddia ettiği gibi, bölgeyi terk etme niyeti yok. Dikkatini esas olarak pasifiklere çeviren ABD emperyalizmi, Türkiye'yi Ortadoğu'da tetikçi olarak kullanıyor. İdlib'de olduğu gibi, Libya'da da Türk ordusunun savaşı sürdürmesi için, Ankara'daki işbirlikçilerine gaz veriyor.

Almanya'nın Stuttgart kentinde bulunan ABD Afrika Komutanlığı başkanı General Stephen Townsend, Rusya'nın Libya'daki çatışmalı durumu lehine çevirerek Akdeniz'e daha fazla erişme çabasından rahatsız olduklarını söyledi. „Rusya'nın, uzun süredir devam eden Libya müdahalesinin tamamını reddediyoruz.“ diyen Amerikalı General Libya'da Rusya'nın önünü kesmesi için Türk devletine gaz veriyor. NATO şefinin Libya'da Türkiye'ye 'destek' ilan etmesi de aynı amacı taşıyor.

ABD'nin ilgisinin Asya-Pasifik bölgesine kaymasının fırsat olacağını varsayan saray rejimi, bu hesapla Amerikan gazıyla savaşa dalıyor. 29 Nisan'da Trump'a bir mektup yazan T. Erdoğan "Suriye ve Libya başta olmak üzere, bölgemizdeki son gelişmeler, Türk-ABD ittifakının ve işbirliğinin en güçlü şekilde sürdürülmesinin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha göstermiştir.", 8 Haziran'da Trump'la yaptığı telefon görüşmesinde ise, "Libya konusunda ABD-Türkiye arasında süreçle ilgili yeni bir dönem başlayabilir. Yaptığımız görüşmede bazı mutabakatlarımız oldu" demişti. Nitekim AKP-MHP iktidarının Libya'da pervasızca savaşa dalması, ABD'nin gaz vermesinden sonra belirgin bir hal aldı.

ABD'nin son zamanlarda Libya konusunda daha aktif olmaya başladığını dile getiren M. Çavuşoğlu ise, "Sayın Cumhurbaşkanımız, Türkiye ve ABD olarak birlikte çalışmamızı önerdi. Sayın Trump da buna olumlu baktı ve bizim düzeyimizde yani dışişleri, savunma bakanları düzeyinde, istihbaratlar düzeyinde birlikte çalışma talimatı aldı. Şimdi teknik düzeyde arkadaşlarımız görüşüyor. Burada ortak hareket etmemiz, bölgenin istikrarı ve Libya'nın geleceği bakımından da önemlidir." açıklamasında bulunarak, ABD'nin taşeronu olarak çalışmaya her zamankinden daha istekli olduklarını efendilerine bildirmişti.

Özellikle Kürt sorununda ABD emperyalizmiyle ters düşen Türk sermaye devleti, (ABD'ye karşı şantajcılığı da içeren) taktiksel planda Rusya'ya yakınlaşsa da kiblesi hep Washington oldu. Nitekim Libya işgalinde yaşanan ABD-Türkiye yakınlaşması hızla ilk 'meyvelerini' verdi. Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov ile Savunma Bakanı Sergey Şoygu Ankara'ya

yapacakları ziyareti son anda iptal ettiler. Rus heyetini taşıyan uçak havada rotasını Rusya'ya çevirdi.

Tam o esnada sahneye çıkan ABD Afrika Komutanlığı başkanı General Stephen Townsend, "ABD, Rusya'nın uzun süredir devam eden Libya çatışmasına müdahalesinin tamamını reddetti...14 MiG-29 ve birkaç Su-24 savaş uçağının Suriye üzerinden Libya'ya uçtuğu söyleniyor. Artık inkârı yok" diyerek de Rusya'ya hedef aldı. Yani ABD Ankara'daki işbirlikçilerine gaz verirken, Rusya'ya hedef alan açıklamalar yaparak, Türkiye-Rusya gerilimini körüklüyor.

Türk sermaye devleti ve diktatörünün Suriye, Libya ve Irak'ta izlediği saldırgan politikanın arkasında ABD emperyalizmi olsa da, iddia ettikleri gibi kazanılmış bir "zafer"den söz edilemez. Tersine, bu bölgelerin Türkiye için bir bataklık haline gelme ihtimali yüksektir.

Bölgede yeniden statükonun kurulabilmesi için sürmekte olan çatışmada bir tarafın kazanması, emperyalist güçler arasında bir uzlaşmanın sağlanması ya da üçüncü bir yol olarak bölge halklarının devrimci atılımının ortaya çıkması lazım. Ancak her üç ihtimal de şimdilik uzak görünüyor. Bu ise, bölgesel barışın sağlanmasından çok bölgesel savaşların yayılma tehlikesinin gündemde olduğunu gösteriyor.

ABD emperyalizminin bölgedeki önemli dayanaklarından biri olan Mısır'ın darbeci generali Sisi, askerleri selamlama töreninde yaptığı konuşmada, "Sirte ve Cufra kırmızı çizgidir. Libya'yı Libyalılardan başkası savunmayacaktır. Yardım etmeye ve destek vermeye hazırız" diyerek Libya'da askeri güçleriyle bulunabileceklerini söyledi. Mısır, Türk ordusunun Libya'daki işgalini "ulusal gü-

venlik" sorunu olarak kabul ediyor. Nitekim son gün günlerde "Türkiye-Mısır savaşı mı" tartışmaları başlatıldı.

Yalnız bu kadar da değil. Türk sermaye devletinin Libya'da alan tutarak Trablus ve çevresini kontrol etme girişimi, ABD desteğine rağmen kolay değil. Zira bu hamle, Libya'nın doğal kaynaklarının yanı sıra çok daha büyük emperyalist hedefleri olan NATO ortakları tarafından da kabul görmedi.

Trablus'ta gerçekleştirilen görüşmelere kuşkuyla yaklaşan -Serrac'ın bir diğer destekçisi- İtalya'nın kaygılarını gidermek için Roma'ya giden M. Çavuşoğlu, Di Maio'ya bilgi verdiğini belirterek Libya konusunda „Bundan sonraki ikili, üçlü ve diğer platformlardaki çabalarımızda İtalya'yı birlikte görmek istiyoruz“ dedi. AKP'li bakan, Libya soygununda İtalya'ya ortak olmayı önerdiğini açıkladı. Ancak M. Çavuşoğlu'nun bu 'cömertliği' İtalya tarafından geri çevrildi.

Asıl gümbürtü, NATO içerisinde mütefik olan Fransa ile Türk sermaye devleti arasında koptu. Fransa'nın politikalarından rahatsızlık duyan ABD Ankara'daki uşaklarından yana tutum aldı, Fransa'nın Türk devletiyle Akdeniz'de yaşadığı sorunların NATO tarafından soruşturulması için yaptığı başvurunun Türk sermaye devleti lehine sonuçlanması ABD sayesinde oldu. NATO soruşturmasında Amerikan desteğine yaslanan saray rejimi güya Fransa'ya "dersini verdi." Yandaş medya bunu "zafer" diye pazarlasa da, ortada Amerikan uşaklığının bir "ödülü" var. Yayılımacı heveslerinin yanı sıra ABD için de tetikçilik yapan saray rejimi tüm bölge halkları için ciddi bir tehdit oluşturmaya başladı.

Ocak ayında Berlin'de Uluslararası Libya konferansı organize eden Almanya,

uygulanmayacağı belli olan bir ateşkes kararı aldırdı. Bu hamleyle bölgeye olan ilgisini gösteren Alman emperyalizmi, 'uzlaştırıcı' rolüyle yağmadan pay almak için sahnede yerini aldı. Nitekim bir militarizm gösterisi olan Münih Güvenlik Konferansı Başkanı Wolfgang Ischinger, Berlin Konferansı'nın önemli olduğunu ancak "güç diliyle" desteklenmeyen arabuluculuğun sonucunun hemen hemen sıfır olduğunu söyledi. Çatışmada faal olan Rusya, Türkiye ve Mısır gibi güçlerin Almanya ve partnerlerinin çağrılarını dikkate almadığını savunan W. Ischinger, "bu ülkeler askeri yolla konuşmaları önemsiyor" dedi. Münih Konferansı şefi, "Avrupa Birliği'nin çıkarlarını dışarıda korumak için 'güç diliyle' konuşmayı öğrenmesi gerekiyor. Bunun önkoşulu ise Almanya'nın güç diliyle konuşmayı öğrenmesidir." diyerek AB'ye yol gösteriyor.

Almanya Başbakanı Angela Merkel'in partisi CDU'nun etkili isimlerinden biri olan Hristiyan Demokratların dış politika sözcüsü Jürgen Hardt da, Türkiye'nin Libya politikalarını eleştirdi. Fransa ile Türkiye arasında Akdeniz'de yaşanan gerilimi hatırlatan CDU sözcüsü, "Türkiye'nin Berlin'deki Libya Konferansı'nda uzlaşmanın aksine, Serrac hükümetini, sadece siyaseten değil, silahlarla da desteklemesinden ötürü hayal kırıklığına uğradığını" söyledi.

Sonuç olarak Suriye, Irak ve Libya savaşı daha çok iç içe geçerek devam ederken, Serrac hükümetinin 'bekası' karşılığında verdiği vaatler ve ABD emperyalizminin desteğine dayalı hesaplar yapmak ülke ve bölge halkları için çok daha büyük felaketlere yol açacaktır. İçerde sıkışan ve dış politikada yalnızlaşan AKP-MHP koalisyonu, saltanatlarının bekası için halklara karşı daha ağır suçlar işlemekten geri durmayacaktır.

İstanbul Sözleşmesi yine hedefte!

Kadına yönelik şiddetin ve aile içi şiddetin engellenmesi hususlarını içeren, Türkiye'nin de imzacısı olduğu İstanbul Sözleşmesi'nin iptali yeniden AKP iktidarının gündeminde. Gerici odaklar gündür Türkiye'nin İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmesi gerektiği yönünde açıklamalarda bulunuyorlar. Yasanın aileyi yıktığını, eşcinselliği teşvik ettiğini iddia ediyorlar. AKP Genel Başkan Yardımcısı Numan Kurtulmuş tabanın bu yönlü isteğinden söz ederken, Tayyip Erdoğan da "halkımız isterse" sözleşmeden çıkılabileceğini ifade etti. İsmailağa Cemaati de "tabanın sesi" olarak sözleşmenin iptal edilmesi yönünde telkinlerde bulundu. 5 Ağustos'ta gerçekleşecek AKP MYK toplantısında bu yönlü karar alınması bekleniyor.

Kadın örgütleri ve ilerici güçler İstanbul Sözleşmesi'nin iptal edilmek istenmesine yönelik tepkilerini ortaya koymayı sürdürüyorlar. Farklı saiklerle de olsa, TÜSİAD gibi sermaye kurumlarının yanı sıra AKP bünyesinde de sözleşmeden çekilmeye dair itirazlar dile getiriliyor.

TARTIŞMA VE İTİRAZLARIN YOĞUNLAŞTIĞI İSTANBUL SÖZLEŞMESİ NEYİ İÇERİYOR?

İstanbul Sözleşmesi AKP iktidarı tarafından 2011 yılında imzalandı. 13 devletin imzalamasının ardından 1 Ağustos 2014 yılında yürürlüğe girdi.

Kadına yönelik şiddetin bir insan hakkı ihlali olduğunu söyleyen, ayrımcılığı kabul edilemez bulan sözleşme, kadınların şiddete karşı korunması amacıyla kamuya/devlete özel yükümlülükler yükler.

Devletin sorumlulukları kapsamında, kadına yönelik şiddete karşı kriz merkez-

lerinin kurulması ve buralarda gerekli uzmanların bulundurulması gerektiği belirtiliyor. Ayrıca şiddete karşı etkin bir kovuşturma yürütülüp cezaların etkin bir şekilde uygulanması, şiddete uğruyanları destekleyen mekanizmalar üretilmesini içeriyor.

İstanbul Sözleşmesi'yle birlikte çıkarılan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Yasası, yürütülen tartışmalara rağmen, aslında uygulanmıyor. Nitekim, şiddete uğrayan Nahide Opuz isimli kadının açtığı dava sonucu, devletin gerekli sorumlulukları almamasından dolayı, Türk devleti AİHM'de mahkum edildi.

Gerekleri yerine getirilmediği halde, 6284 sayısı yasa ile İstanbul Sözleşmesi'nin iptal edilmesi tartışmaları bir süredir sürekli gündeme taşıyor. Avrupa Birliği hevesleriyle bu sözleşmeye imza atan AKP iktidarı, gelinen yerde türlü gerekçelerle sözleşmeden çekilmenin hesaplarını yapıyor. Sözleşmenin "aileyi parçaladığı" iddia ediliyor. Boşanma ve nafaka tartışmalarında sıklıkla kullanılan bu argüman, sözleşme için de kullanılı-

yor. Oysa sözleşmenin içeriğinde bu hususlar yer almıyor.

Bu argüman tutmayınca, sözleşmenin 4/3. Maddesine sarıldılar. 4. Madde de yeralan "Taraflar bu sözleşme hükümlerinin, özellikle de mağdurların haklarını korumaya yönelik tedbirlerin, cinsiyet, toplumsal cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya başka tür görüş, ulusal veya sosyal köken, bir ulusal azınlıkla bağlantılı olma, mülk, doğum, cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet kimliği, sağlık durumu, engellilik, medeni hal, göçmen veya mülteci statüsü veya başka bir statü gibi, herhangi bir temele dayalı olarak ayrımcılık yapılmaksızın uygulanmasını temin edeceklerdir." ifadesinin eşcinselliği teşvik ettiği iddia ediliyor.

Dayanaksız iddialarla yürütülen bu tartışmaların gerisinde dinci-gerici AKP iktidarının kadın düşmanı politikaları duruyor. İsmailağa Cemaati'nin yaptığı açıklama, sözleşmenin iptali konusundaki asıl niyeti çok iyi özetliyor. Cemaat, "kadına yaratılış amacının aksine misyonlar yüklediği" gerekçesiyle İstanbul Sözleşmesi'ne itiraz ediyor. İslami referanslara

dayalı toplum modelinde, kadınların her türlü baskı ve şiddete boyun eğmesi, itiraz etmemesi gerekiyor.

Aynı zamanda tüm cephelerde büyük bir sıkışma yaşayan ve kitle desteğini giderek kaybeden AKP gericiliği, Ayasofya gündeminde olduğu gibi, gerici tabanını tutmaya çalışıyor. Nafaka, çocuk istismarı yasası, kadına yönelik şiddete karşı önlemler vb. konularda tabanın geri eğilimlerine yaslanarak iktidarını korumaya çalışıyor.

İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı yasa aslında fiilen uygulanmıyor. Ayrıca, farklı uluslararası sözleşmelerle bağlantısı olsa da, İstanbul Sözleşmesi'nin bağlayıcılığı da yok. Buna rağmen gerici iktidar uluslararası planda verilen mücadelelerin ürünü olan sözleşme ve yasaları yük sayıyor, kağıt üzerindeki varlığından bile rahatsız oluyor.

Dinci-gerici iktidarın toplumu baskı altına alma, ezme ve sindirmeye dönük saldırılarının bir parçası olarak gündeme getirdiği İstanbul Sözleşmesi'nin iptaline karşı mücadeleyi yükseltmek gerekiyor.

Bütçe 6 ayda 109,5 milyar TL açık verdi

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın açıkladığı, Haziran ayı merkezi yönetim bütçe dengesi verilerinden öne çıkanlar şöyle:

-2020 Haziran'ında bütçe açığı, ge-

çen yılın aynı dönemine göre yüzde 60 artarak 12 milyar TL'den 19,3 milyar TL'ye yükseldi.

-Ocak-Haziran'ı kapsayan yılın ilk yarısında ise geçtiğimiz yıl 78,6 milyar TL olan bütçe açığı, bu yıl yüzde 39,3 artarak

109,4 milyar TL'ye sıçradı.

-Faiz giderleri geçen yılın Haziran ayına göre yüzde 44,4 artışla 6 milyar 297 milyon TL oldu. Faiz giderleri Ocak-Haziran döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 40,4'lük artışla 71 milyar 257 milyon TL oldu.

-Ocak-Haziran döneminde elde edilen 335,9 milyar TL'lik verginin yüzde 21,2'si, yani beşte birinden fazlası faiz harcamalarına gitti.

Saray rejiminin yağma ve soygun düzenininin bütçesi, devasa açıklar vermeye devam ediyor. Merkez Bankası'nın son çaresi olarak görülen ihtiyat akçesini de yağmalayan AKP-MHP iktidarı, bütçe açıklarını kapatamıyor. Geçen yılki kriz döneminin açıkları bu yılın ilk yarısında pandemiyle de birlikte daha da katlandı. Daha fazla borçlanarak bütçe açıklarını kapatmaya çalışan saray rejiminin faiz ödemeleri de katlandı.

Otomotiv üretimi ve ihracatı dipte, döviz krizi kapıda

AKP ve sermayenin "üretim ve sömürüye devam" hedeflerine rağmen, pandemi ile birlikte üretimde ciddi daralmalar yaşandı. Üretim dibe vurduğu alanlardan biri de otomotiv sektörü oldu.

Otomotiv Sanayicileri Derneği (OSD) tarafından yayınlanan veriler, bu yılın ilk yarısında üretimde yaşanan krizi gözler önüne serdi.

İlk 6 ayda traktör haricinde üretim adedi 518 bin 727 adet oldu. Bu, geçtiğimiz yıla kıyasla yüzde 29'luk düşüşe denk geliyor. Geçtiğimiz yılın ilk 6 ayında da bir önceki yıla kıyasla yüzde 13 düşüş yaşanmış ve 735 bin 62 adet üretim gerçekleşmişti.

Bununla birlikte ihracat adedi daha da büyük bir düşüşle 402 bin 179'a geriledi. Geçen yıl ihracat adedi 634 bin 768 olmuş ve 2018 yılına kıyasla yüzde 8'lik düşüş yaşanmıştı. Bu yılın ilk yarısındaki ihracat adedinde ise yüzde 37'lik düşüş gerçekleşti.

OSD üyesi kapitalistler, Mart ve Nisan ayında üretimde kısmi duruşlar yaşadı,

fakat Mayıs ayında üretim yeniden başlatıldı ve "normalleşme" ilanı ile tekrar yükselişe geçildi.

Son üç ayda (Nisan, Mayıs, Haziran) otomotivde üretim adetleri 11 bin 164, 63 bin 145 ve son olarak 103 bin 273 oldu.

Yılın ilk yarısında otomotiv fabrikalarında kapasite kullanımı yarı yarıya (yüzde 52) olarak kayda geçti.

OTOMOTİVDEKİ KRİZİN ÖTESİ

Türkiye kapitalizminin ihracatında önemli (Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre yüzde 15'lik pay) bir yere sahip olan otomotivde yaşanan bu daralma, sermaye devletinin döviz gelirleri açısından da ciddi bir sorun teşkil ediyor. Bir diğer başlıca döviz kapısı olarak görülen turizmin de -ilan edilen "seferberliğe" rağmen- kriz yaşaması sermaye iktidarını tam bir açmazla karşı karşıya bırakmış durumda. Zira büyüyen cari açığı karşılamak için tüm kaynaklar tüketilmiş bulunuyor, döviz gelirleri erimiş

gözüküyor, Merkez Bankası'nın rezervleri yetmiyor ve yabancı finansman da elde edilemiyor.

Yağma ve soygun düzeninin bu noktadaki çözümü işçi-emekçilerin ceplerine bir kez daha el atmak oluyor. AKP-sermaye iktidarının "kıdem tazminatı fonu" hazırlığı ve faturayı işçiye-emekçiye keserek sermayeye kaynak sağlama çabaları tam da böyle bir tabloda ortaya çıkmış bulunuyor. Yani işçilerin hakları gasp edilerek kapitalistlerin krizine çözüm aranıyor.

Krizin bu faturasını işçi-emekçilerin ödeyip ödemeyeceğini; daha fazla işsizliğe, açlığa ve sefaletle boyun eğip eğmeyeceğini yine bizzat kendi çizeceği yol belirleyecek. Sendika ağalarının oyalamalarına, düzen partilerinin demagojilerine aldanmak; işçi sınıfı ve emekçileri, daha derin bir sefaletle yüz yüze bırakacaktır. İşçi sınıfı ve emekçilerin buna karşı tek çözüm yolu; sermayeden bağımsız birliklerini ve örgütlenmelerini geliştirmek, krizin faturasını ödememek için sınıfa karşı sınıf mücadelesini büyütme.

Kısa çalışma uygulamasının uzatılması mecliste

AKP iktidarının işçi sınıfının çalışma ve yaşam koşullarını ağırlaştırıcı kapsamlı saldırıları aralıksız devam ediyor. Son olarak, pandemi koşullarını fırsata çeviren AKP iktidarının hazırladığı "mini istihdam paketi" komisyondan geçti. İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edildi.

Teklifte, kapitalistlere yapılan teşvikler ile ilgili düzenlemeler bulunuyor. Pandemi koşullarında normalleşme adı altında sömürünün ağırlaştırılması kapsamında; Cumhurbaşkanı'nın kısa çalışma ödeneğinin süresini sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak 31 Aralık 2020 tarihine kadar uzatma yetkisi vb. saldırı başlıkları yer alıyor. İstihdam paketi ile kapitalistlere işçileri ücretsiz zine çıkarma fırsatı sunan uygulama da uzatılıyor.

Yine aynı paket kapsamında, 31 Ağustos'a kadar kısa çalışma başvurusunda bulunan iş yerlerine, kısa çalışmanın sona ermesi ve normal çalışmaya dönülmesi durumunda, başvuru süresini geçmemek kaydı ile 3 ay süreyle asgari ücret prim desteği verilecek. Destek tutarı için İşsizlik Sigortası Fonu kullanılacak. Fon sermayeye peşkeş çekilirken, ücretsiz izin uygulamasını bitiren iş yerleri de fondan yararlanabilecek. Cumhurbaşkanı 3 aylık süreyi, sektörel olarak ayrı ayrı veya bir bütün olarak 6 aya kadar uzatabilecek.

İş yerinin herhangi bir sebeple kapanması, belirli süreli iş sözleşmesinin süresinin sona ermesi, yapılan işin sona ermesi gibi durumlar ise işten çıkarma yasağının dışında olacak. İşten çıkarma yasağı konusunda ise Cumhurbaşkanı en fazla 3'er aylık sürelerle, 30 Haziran 2021'e kadar süre uzatımı yapabilecek.

İŞ CİNAYETLERİ ARTACAK

İş yerlerinde iş sağlığı ve güvenliği uzmanı bulundurma yükümlülüğü ise 3,5 yıl süreyle ertelenecek ve 2024 yılı başında başlayacak. Bu uygulama 50'den az çalışanı olan az tehlikeli iş yerleri için geçerli. Söz konusu madenin yürürlük tarihi ise 1 Temmuz olacak.

Sanayi üretiminde yıllık bazda azalma

Pandemi süreci kapitalist ekonomiyi olumsuz yönde etkilemeye devam ediyor. Üretim düşük kapasitede sürdüğü salgın koşulları sanayi üretiminde düşüş meydana getirdi. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), mayıs ayına ilişkin sanayi üretimi verisini açıkladı. Buna göre mayıs ayında sanayi üretimi yüzde 19,9 oranında azaldı.

Sanayinin alt sektörleri (2015=100

referans yıllı) incelendiğinde, 2020 yılı Mayıs ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 14,2, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 20,6 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 13,3 azaldı.

Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde, 2020 yılı Mayıs ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki

aya göre yüzde 4,5, imalat sanayi sektörü endeksi yüzde 19,3 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi yüzde 4,9 arttı.

Yıllık değişimler, takvim etkisinden arındırılmış endeks değerlerinin bir önceki yılın aynı ayına göre değişimini, aylık değişimlerde, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış endeks değerlerinin bir önceki aya göre değişimini ifade ediyor.

“İşçi sınıfının birliğe ve mücadeleye ihtiyacı var”

Kıdem tazminatının fona devri saldırısını DİSK Dev Yapı-İş Kayseri Bölge Temsilcisi Haydar Baran'la konuştuk.

-Kıdem tazminatı hakkının fona devredilerek gasp edilmesi saldırısını AKP iktidarı gündeme getirdi. Konuya ilişkin neler söylemek istersiniz?

Öncelikle şunu belirtmek isterim. Kapitalistlerin çarklarının dönmesi, karlarının azalmaması, yüklerinin azalması, işçi maliyetinin düşürülmesi anlayışı tüm burjuva parti ve hükümetlerinin ortak yaklaşımı olarak karşımıza çıktı. Burjuvazinin sınıf çıkarları için düzen partileri dün de bugün de mesai yaptılar yapıyorlar.

AKP iktidarı da her daim yaşanan krizin faturasını işçi ve emekçilere ödetme yolunu seçti. İşçileri kölelik koşullarında çalıştırmayı temel alan 4857 Sayılı İş Kanunu, Cumhuriyet tarihinin en büyük özelleştirmeleri, kısacası kapitalistlerin istediği koşullarda bir Türkiye için tüm icraatların altında AKP iktidarının imzası var.

Kıdem tazminatı konusunda işçi sınıfının kendiliğinden sınırlarda da olsa bir duyarlılığı var. Kıdem tazminatı ekonomik ve sosyal olarak sürekli yıkım yaşayan işçiler tarafından canlarının yongası olarak görülüyor. Dahası kıdem tazminatı işçi sınıfının toplu işten çıkarmalara maruz kalmasının önündeki en büyük engeldir. Söz konusu olan kıdem tazminatı hakkı, işçi sınıfının 90 yıllık en köklü kazanılmış hakkıdır.

Kıdem tazminatının ortadan kaldırılmasına dönük hesaplar yapan, özelde AKP iktidarı genelde sermaye cephesi karşılaştığı tepkiyi ölçmeye çalışıyor. Ancak er ya da geç kıdem tazminatının gaspı tutumu burjuvazinin ve partilerinin ortak hedefidir.

Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi adı altında kıdem tazminatımız fona aktarılarak, bir yandan da 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanlar başta olmak üzere, sınıfın geneli için esnek-güvencesiz çalışmanın yaygınlaştığı koşullarda kıdem tazminatı hakkının gaspı çok daha kolay olacaktır.

2020-2022 Orta Vadeli Ekonomi Programı'nda da kıdem tazminatı fonu gündeme getirilmişti. Ancak ortaya çıkan tepki nedeniyle farklı isimlerle gasp planı revize edildi. Kıdem tazminatı fonu

YEP'ten çıkarılırken, esnek çalışma modellerine hız verilmesi YEP'te yer aldı. Bu zaten işçi sınıfının köleleştirilmesi, esnek çalışma koşullarında kıdem tazminatının da yok edilmesidir. Zira esnek çalışmanın egemen olduğu koşullarda kıdem tazminatının gaspı kaçınılmazdır. Sürekliliği olmayan, emek sömürsünün yoğun olduğu, güvencesiz çalışma ortamında işçi sınıfının kıdem tazminatı alması söz konusu olamaz zaten.

-Kıdem tazminatının fona devri ve Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi hakkında sendikalardan gelen açıklamalar var. Sendikalar cephesine ilişkin gelişmeler hakkında ne düşünüyorsunuz?

Öncelikle şunu belirteyim, işçi sınıfının kıdem tazminatı konusundaki duyarlılığı sendikal bürokrasi üzerinde de baskı yaratıyor. Bunu sahada olan bizler de görüyoruz. Bu duyarlılık Hak-İş'i bile fren yapmaya itiyor. AKP iktidarının arka bahçesi olan Hak-İş, açıktan kıdem tazminatının fona devrini savunmuyor. Sözde de işçilerin haklarını korumaktan bahsediyor. *“Kıdem tazminatı konusunda temel prensibimiz kazanılmış hakların korunarak, var olan hakların güvence altına alındığı işleyen bir sistemin kurulmasıdır” diyor. “Çalışma hayatının en önemli konularından biri olan kıdem tazminatının uygun bir zamanda, katılımcı bir yöntem ve pozitif bir yaklaşım ile çalışanlar lehine çözüme kavuşturulmasını konuşmaktan ve tartışmaktan yana olacağız.” diyor.*

Mikrofon kazasına uğrayan Türk-İş Genel Başkanı “Kıdem tazminatı kırmızı

çizgimizdir!” diyor. Genel grevden bahsediyor.

Peki, işçilerin örgütleri olan konfederasyonların özelde kıdem tazminatının fona devri konusunda, genelde ise işçi ve emekçilere yönelik tarihin en kapsamlı saldırılarını göğüslemek için bir mücadele programı var mı? Tek kelimeyle ifade edecek olursam, yok! Hak-İş'in ve Türk-İş'in misyonunu gereğini yerine getireceği, burjuvazi için mesai yapacağı aşikâr. Kıdem tazminatı fonunu açıktan savunmalarının nedeni, işçi sınıfının kıdem tazminatı fonuna karşı tepkisini bilmeleri, bu tepki karşısında dururlarsa işçilerin istifa etmesinden, dolayısıyla kontrol dışına çıkmalarından duydukları korkudur.

DİSK Başkanlar Kurulu, salgın koşullarında kıdem tazminatının gaspı planlarına karşı duracağını, sendikali ve sendikasız işçilerle birlikte mücadele edeceğini yazılı olarak ifade etti. Dahası, işçi sınıfının itirazı ve iradesi olduğunu, işyerlerinden başlayarak sokaklara meydanlara akacağını, kıdem tazminatı fonu oyununu bozacağını ilan etti. Bu açıklamaların anlam kazanması, ciddi açıklamalar olarak kayıtlara geçmesi ancak ve ancak genel grev iradesinin de içinde olduğu bir mücadele programıyla mümkün olabilir. Genel grev, genel direnişi içeren bir mücadele programı ortaya konulmadığı, bugüne kadar sergilenen protestocu eylem anlayışı aşılmadığı sürece sendikali ve sendikasız işçilerin birleşmesi ve ortak mücadelesi iddiasının altı boş kalacaktır.

-Kıdem tazminatı gündemi üzerin-

den son olarak neler söylemek istersiniz?

İşçi sınıfı böylesi bir pandemi sürecinde, ölümle yaşam arasındaki çizginin incelendiği koşullarda çalışıyor. Ağırlaşan ekonomik krizin dolaysız sonuçlarını yaşıyor. İşsizlik, enflasyon, ücretlerde erime almış başını gidiyor. Bu yetmezmiş gibi kıdem tazminatı hakkı gasp edilmek, Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi ile esnek çalışma hakim kılınmak isteniyor.

Kıdem Tazminatı Fonu, Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi saldırıları çerçevesinde burjuva sınıf iktidarının tüm kolları eşgüdüm içinde çalışıyorlar. Sermayenin saldırılarını boşa çıkarmak için işçi sınıfının en fazla birliğe ve mücadeleye ihtiyacı var.

İşçi sınıfı sermayenin saldırıları karşısında birleştiğinde, direndiğinde ve mücadele ettiğinde kazandığının örneği olan bir dizi tarihsel deneyime sahiptir. 15-16 Haziran 1970 büyük işçi direnişi bu deneyimin en görkemli örneğidir.

Her işçi arkadaşımız bulunduğu fabrikada, bulunduğu işçi havzasında, bulunduğu kentte, Kıdem Tazminatı Fonu ve aynı anlama gelmek üzere Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi karşıtı birliklerin öznesi olmalı! Sendikali, sendikasız ayrımı tuzağına düşmeden ortak saldırılara karşı ortak mücadele yollarını sonuna kadar zorlamalı! Sendikalıysa içinde yer aldığı sendikayı Kıdem Tazminatı Fonu ve Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi'ne karşı mücadele konusunda sonuna kadar zorlamalıdır.

Havai-fişek fabrikasında toplu iş cinayeti

'Asıl suç' işçilerde (!)

Geçtiğimiz haftalarda Sakarya Hendek'te bulunan 'Büyük Coşkunlar Havai Fişek Fabrikası'nda bir patlama gerçekleşti. Sermayenin daha fazla üretim daha fazla kâr hırsından, hayatlarımızın yok sayılmasından ve örgütsüz/suskun oluşumuzdan dolayı 9 işçi kardeşimizi kaybettik.

Göz göre göre işlenen bu toplu iş cinayetinde ilkin 7 işçi hayatını kaybetti. Sonrasında ise delillerin yok edilmesi için yapılan temizlik ve üretimin hemen başlatılmasından dolayı da 2 işçi hayatını kaybetti. Bu toplu kıyımın sorumluları sermaye ve devletti. Nasıl mı?

Kâr hırsı ile hiçbir güvenlik önlemi almayan, iş güvenliği ve işçi sağlığı önlemlerini 'gereksiz maliyet' sayan zihniyet birinci sorumludur. Bu da kapitalist işleyiş yasalarıdır esasında. Diğer bir ifadeyle daha fazla kâr uğruna işçilerin hayatının hiçe sayılmasıdır. İş güvenliği ve işçi sağlığı önlemlerinin alınmasını sağlamakla yükümlü olması gereken devlet, somutta AKP-MHP rejimi ise, kapitalistlere hiçbir önlem almadan üretimi devam ettirme imkanı sağlayarak iş cinayetlerinin faillerinden biri oluyor.

11 YILDA 6 PATLAMA!

11 yılda 6 kez patlama yaşanan bir fabrika, isim değişikliği yaparak aynı koşullarda üretime devam ediyor. Patlamanın olacağını herkes biliyordu. Zamanlaması ise tahmin edilebilirdi. Bunu işçiler kadar, iş güvenliği uzmanları kadar, sermaye de biliyordu, sermaye devleti de...

Sık sık patlama yaşanan bir fabrikada gerçekleşen katliama hiç kimse "kader" diyemez. Hiç kimse "Önlem alındı, denetim yapıldı, esasında sorun yoktu" falan diyemez. Her şey ortadadır. Einstein, "Aynı şeyi iki kere yapıp farklı sonuçlar beklemek deliliktir" diyor. Aynı şey, aynı fabrikada 6. kez olmasına rağmen hiçbir şey değişmiyorsa, işte bunun adı kapitalizmin işleyiş yasalarıdır.

DEVLETİN YAŞAR COŞKUN'U KORUMA 'HASSASİYETİ'

Coşkunlar havai fişek fabrikası sahibi Yaşar Coşkun'un Erdoğan'ın dostu ve MÜSİAD Sakarya Başkanı olması da işin cabası. Buna rağmen, gelen tepkiler, yaralı işçilerin ve katledilen işçilerin ailelerinin açıklamalarının basıncı ile mahke-

me onun hakkında da tutuklama kararı vermek zorunda kaldı.

Patlamanın olduğu gün Erdoğan ne demişti: "Patron şahsen tanıdığım biri, aradım, öğrendim." Bu ne demektir? Patronu mümkün mertebe koruyup kollayacağız. Devletin bütün kurumları bunu böyle bilsin, ona göre davranın. Zaten adı geçen kapitalist, AKP döneminde palazlanan vahşi sömürücü takımından biridir.

İçişleri Bakanı S. Soylu da "En son Mart ayında denetimleri yaptık" diyor. Üzerinden 4 ay geçmiş. Demek ki, denetimleri bir işe yaramamış. Çalışma Bakanı da "Bu tür fabrikaların yıllık denetimlerini yapıyoruz" diyor. Yılda bir yapıldığı söylenen denetimin ne olduğunu işçiler açıkladı: "Denetim için gelenler, yemek yiyip gidiyordu." Yani S. Soylu'nun denetim dediği şey, patronun fabrikaya gelene rüşvet babında yemek yedirmesidir. Bundan dolayı neredeyse 2 senede bir bu fabrikada ölümlere yol açan patlamalar oluyor. Ölüme yol açmayanları saymıyoruz bile. AKP-MHP rejimi, pervasız bir şekilde koruyup kollamaya çalışıyor fabrika sahibini. Bu canhıraşlık, sermaye-devlet işbirliğinden çok daha fazlasını ifade etmiyor mu? Bir patlama olduğunda, ülkenin cumhurbaşkanı neden patronu şahsen tanıdığını belirtir ki?

Tepkilerin azalması ile Soma'daki maden faciasında olduğu gibi Yaşar Coşkun da serbest bırakılacak. Olmadı, AKP şefi T. Erdoğan serbest bırakılana kadar so-

ruştırma savcısını, mahkeme heyetini değiştirir. Olur biter. Zaten daha önceki katliamlarda da ceza almasına rağmen cezası ertelenen Yaşar Coşkun için, devleti bir kez daha seferber olmasın da kim olsun?

Torun Center'da, Ermenek, Soma madenci katliamlarında da gördük; sermayenin kâr hırsını, sermaye devletinin bütün kurumlarıyla onları koruyuşunu... Zamanı geldiğinde işçi ailelerini para ya da tehditle susturma çabalarına da şahit olacağımız kesin. Daha önce yaptıkları gibi...

İkisi ustabaşı, biri iş güvenliği uzmanı ve biri de fabrika müdürü olmak üzere tutuklanan 4 kişinin üzerine yıkacaklar sermayenin ve devletin planlı-organize katliamını. Bu plana uymayanları ne müdür yaparlar ne de müfettiş. Zira bu plan ve organizasyon kapitalist işleyişin ta kendisidir. Buna ayak uydurmayan veya başkaldıranlar ise sermaye devletinin gözünde 'asidir/teröristtir'.

Burjuva hukuku kapitalistlerin sınıf çıkarlarına göre şekillenen adaletlerini dağıtadursun, bizler onlardan adalet istemiyoruz. Onların bizlere verebileceği bir adalet yok. Burjuva yasaları, sermayeyi korumak için yazılmıştır. Sınıf mücadelesinin yasalarının hükmü ise açıktır. Bizlere ölüm ve sömürden başka bir şey vaat etmeyen bu düzen yıkılmalıdır.

SÖZDE DENETİM, ÖZDE AKLAMA!

Bakanlık düzeyinde senede bir dene-

tim yapıldığı söyleniyor. Daha ne densen. Denetimlerin yapılmadığı ortadadır. İş güvenliği, işçi sağlığı kurallarına uyulmadığı ortadadır. Uyarıların göz ardı edildiği, işçilerin ölüme gönderildiği de ortadadır.

Sözde yapılan denetimlerle, sermaye de devleti de kendini aklamaya çalışıyor. "Biz denetledik, uyardık, önlem aldık ancak ne yapalım" demek istiyorlar. Yine işi kadere, fitrata havale ederek cinayet suçundan kaçabileceklerini sanıyorlar.

Oysa patlamadan yaralı kurtulan bir işçi şöyle diyor: "Patlayacağız diye uyardık. Biz işçiyiz onlar müdür. **Denetimler olurdu. Yemek yer giderlerdi.**" Sermayedarların ve sözde sermaye devleti adına denetim yapanların, gerçekte ne yaptıklarının işçilerin yalın diliyle ifade edilmesi...

ASIL 'SUÇ' İŞÇİLERDE!

Peki, işçilerin hiç mi suçu yok. Elbette var. 'Asıl suç' onlarda. En büyük 'suç'ları suskunlukları, örgütsüz kalmaları... Sermayenin ve devletin planlı-organize katliamlarına, hayatlarımıza kast eden ücretli kölelik düzenine isyan etmemeleridir.

Asıl 'suç' işçilerde! Karın tokluğuna çalışmalarına, kanla alınteriyle sermayeyi büyütmelerine rağmen, açlığı-yoksulluğu kabullenmelerinde...

Ve işte tam da bu yüzden, çözüm işçilerin bilinçlenmesinde, örgütlülüğünde, mücadelesindedir.

R. U. KURŞUN

“Türkiye tarihinin en büyük işsizliği”

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi (DİSK-AR), TÜİK tarafından dün yayınlanan Nisan dönemi işgücü istatistiklerini ele aldığı ‘İşsizlik ve İstihdam Temmuz 2020’ raporunu bugün yayımladı.

İşsizlik ve istihdam kaybının Türkiye tarihinde bugüne kadar görülmemiş seviyeye yükseldiğine dikkat çekilen raporda, özetle şu veriler açıklandı:

-Covid-19 etkisiyle revize edilmiş geniş tanımlı işsizlik ve iş kaybı 17,7 milyona aştı

-Covid-19, 11 milyona yakın yeni iş kaybı ve işsiz yarattı

-Revize edilmiş geniş tanımlı işsizlik ve iş kaybı oranı yüzde 52 olarak hesaplandı

-Kadın işgücü sayısı yüzde 13,9, kadın istihdamı sayısı yüzde 11,9 azaldı

-İstihdam bir yılda 2 milyon 585 bin kişi düştü

-İşbaşında olanların sayısı 7,1 milyon düştü

-Ümitsiz işsizlerin sayısı 553 binden 1 milyon 310 bine yükseldi

TÜİK’İN “ÇALIŞIYOR” GÖSTERDİĞİ MİLYONLARCA İŞSİZ

Raporun özetinde, “TÜİK yöntemiyle istihdam ve iş kaybının gerçek boyutlarını anlamak mümkün değil” denilerek, DİSK-AR’ın kullandığı yöntem açıklandı. Milyonlarca kişinin kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin uygulamalarıyla çalışmadığı halde TÜİK tarafından çalışıyor gösterildiğine değinildi. DİSK-AR’ın bu gerçeği hesaba katarak ‘revize’ ettiği geniş tanımlı işsiz sayısının 17,7 milyon, işsizlik oranının da yüzde 52,2 olduğu; her ay kullanılan yöntemle ise işsiz sayısının 9 milyon 756 bin, geniş tanımlı işsizlik oranının yüzde 28,7 olarak hesaplandığı belirtildi.

DİSK-AR’ın raporunun özetinde yer alan diğer maddeler şöyle:

İSTİHDAM BİR YILDA 2 MİLYON 585 BİN AZALDI

TÜİK verilerine göre işgücü son bir yılda 3 milyon 13 bin azalarak 32 milyon 401 binden 29 milyon 388 bine geriledi. İstihdam Nisan 2019-Nisan 2020 arasında 2 milyon 585 bin azalarak 28 milyon 199 binden 25 milyon 614 bine düştü.

Nisan 2019’da 27 milyon olan istihdam içinde olup işbaşında olanların sayısı 7 milyon 109 bin kişi azalarak 20 milyon 456 bin oldu. İşbaşında olmayanların sayısı ise son bir yılda 4 milyon 524 bin kişi arttı.

Nisan 2019’da toplam işgücüne katılma oranı yüzde 52,9 iken Nisan 2020’de bu oran yüzde 47,2’ye düştü. Nisan 2019’da toplam işgücüne katılma oranı yüzde 52,9 iken Nisan 2020’de bu oran yüzde 47,2’ye düştü.

İŞBAŞINDA OLANLARIN SAYISI 7 MİLYON 109 BİN AZALDI

İstihdamda olup işbaşında olanların sayısında salgının etkisiyle Nisan 2020’de ciddi bir düşüş yaşandı. Nisan 2019’da 27 milyon 565 bin kişi işbaşında iken, Nisan 2020’de bu sayı 7 milyon 109 bin azalarak 20 milyon 456 bine geriledi. Covid-19 nedeniyle işlerin durmasıyla ve kısa çalışmaya geçilmesiyle birlikte çalışma saatlerinde de düşüş görüldü. Nisan 2019’da haftalık ortalama 44,6 olan çalışma süresi Nisan 2020’de 39,5’e geriledi. Son bir yılda haftalık ortalama çalışma süresi 5,1 saat azaldı.

TAHRİBATTAN KADINLAR DAHA FAZLA ETKİLENİYOR

Nisan 2019 ve Nisan 2020 arasındaki son bir yıllık dönemde toplam işgücü yüzde 9,3 azalmışken erkek işgücü yüzde 7 ve kadın işgücü yüzde 13,9 oranında azaldı. Toplam istihdam son bir yılda yüzde 9,2, erkeklerde yüzde 7,9 ve kadınlarda yüzde 11,9 oranında düştü. Kadın istihdamı düşerken kadın işsizliği arttı. Covid-19 etkisiyle revize geniş tanımlı işsizlik oranı toplamda yüzde 52,2 olarak hesaplanmışken erkeklerde yüzde 50,1 ve kadınlarda yüzde 56,4 olarak hesaplandı.

İstihdam edilenlerden işbaşında olan kadınların sayısında da bu dönemde ciddi düşüşler meydana geldi. İşbaşında olanların toplam sayısında son bir yıllık dönemde yüzde 25,8’lik bir azalma yaşanmışken erkeklerde yüzde 23,5 ve kadınlarda ise yüzde 30,8’lik bir düşüş söz konusudur. Dolayısıyla kadınların Covid-19’dan daha erkeklerden daha fazla etkilendiği görülmektedir.

“İşçilerin geliri azaldı borçları arttı”

Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi’nin (DİSK-AR) “Covid-19 işçileri nasıl etkiledi” başlıklı raporunu yayınladı.

DİSK’in basın toplantısıyla kamuoyuna tanıttığı raporda “İşçilerin geliri azaldı, borçları ve kaygıları arttı” denildi. Raporun özet bulguları şöyle:

SALGIN İŞÇİLERİN ÇALIŞMA BİÇİMİNDE CİDDİ DEĞİŞİKLİKLERE YOL AÇTI

* İşçilerin yüzde 63’ünün çalışma biçimi değişti.

* İşçilerin yüzde 41’inin çalışma süresi Covid-19 nedeniyle azaldı.

* Özel sektörde işçilerin yüzde 76’sının çalışma biçimi Covid-19’dan etkilendi.

* İşçilerin yüzde 23’ü kısa çalışma yaptı.

* Özel sektörde işçilerin ise yüzde 37’si kısa çalışma yaptı.

* İşçilerin yüzde 19’ü işe dönüşümlü gidip geldi.

İŞÇİLER CİDDİ ÜCRET VE GELİR KAYIPLARI YAŞADI

* İşçilerin bir bölümünün ücret, bir bölümünün ise fazla çalışma ve sosyal haklarında kayıplar yaşandı.

* Araştırmaya katılan işçilerin yüzde 36’sı ücret ve gelir kaybı yaşadı.

* İşçilerin yüzde 40’ı daha ucuz besinlere yöneldi.

İşçilerin yüzde 75’i Covid-19 nedeniyle ekonomik zorluk yaşadı

* İşçilerin yüzde 25’ten fazlasının borçları arttı.

* İşçilerin yüzde 19,4’ü kredi kartının alt limitini ödeyemedi.

* İşçilerin yüzde 16,5’i kredi kartı borcunu ödeyemedi.

Kadın işçiler daha olumsuz etkilendi

* Araştırma kadın işçilerin Covid-19’dan daha olumsuz etkilendiğini ortaya koydu.

* Kadın işçilerin yüzde 52’si Covid-19 döneminde ücretli çalışma sürelerinin azaldığını bildirdi.

* Kadın işçilerin yüzde 42’si Covid-19 döneminde ücret kaybı yaşadı.

* Kadınların çalışma biçimi erkeklerle göre daha fazla esnekleşti.

* Kadınlar salgının yayılma hızı konusunda daha endişeli.

İŞÇİLERİN BİRİKİMLERİ ÇOK SINIRLI

* İşçilerin yüzde 63’ü geliri kesilirse 1 aydan daha az süreyle geçinebileceğini beyan etti.

* İşçilerin yüzde 29’u geliri kesilirse 1-3 ay arası süreyle geçinebileceğini beyan etti.

* İşçilerin sadece yüzde 12’si 6 aydan daha uzun süre geçinebileceğini belirtti.

İŞKUR ÖDENEKLERİ YAYGIN BİÇİMDE KULLANILDI

* DİSK üyesi işçilerin yüzde 27’si İŞKUR’dan ödenek aldı.

* İşçilerin yüzde 24’ü kısa çalışma ödeneği aldı.

* Özel sektörde işçilerin yarısı İŞKUR’dan ödenek aldığını bildirdi.

* Özel sektörde kısa çalışma ödeneğinden yararlananların oranı yüzde 43 oldu.

* İşçilerin yüzde 91’i İŞKUR dışında bir yardım almadı.

Covid-19 önlemleri yeterli değil

* İşçilerin yüzde 29,4’ü kendilerinin veya arkadaşlarının Covid-19’a yakalandığını bildirdi.

* Covid-19 vakaları nedeniyle işyerlerinin yüzde 15’inde üretim durdu.

* İşçilerin yüzde 53’ü işyerlerinde salgına karşı alınan önlemleri yeterli bulmuyor.

* Koruyucu önlemlerin yeterliliğine ilişkin olumlu kanaat yüzde 50’nin altında.

İŞÇİLERİN KAYGILARI BÜYÜK

* İşçilerin yüzde 82’si Covid-19 nedeniyle işini ve/veya kendisini tehlikede hissediyor.

* İşçilerin yüzde 53’ü salgının yayılma hızının artacağını düşünüyor.

* İşçilerin yüzde 84’ü Covid-19’u kişisel ekonomik durumu için büyük tehlike olarak görüyor.

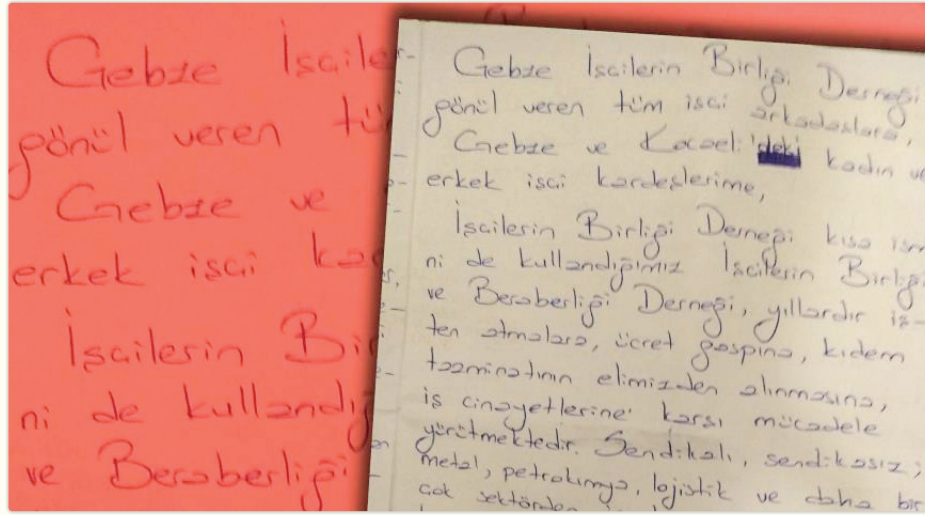
* İşçilerin yüzde 90’a yakını Covid-19’u ülke ve dünya ekonomisi için tehdit olarak görüyor.

Sınıf devrimcisi Elif Alçinkaya'dan işçilere mektup

Gebze İşçilerin Birliği Derneği'ne gönül veren tüm işçi arkadaşlara, Gebze ve Kocaeli'deki kadın ve erkek işçi kardeşlerime merhaba.

İşçilerin Birliği Derneği kısa ismini kullandığımız İşçilerin Birliği ve Beraberliği Derneği yıllardır işten atmalara, ücret gasplarına, kıdem tazminatının elimizden alınmasına, iş cinayetlerine karşı mücadele yürütmektedir. Sendikalı, sendikası; metal, petrokimya, lojistik ve daha birçok sektörden işçilerin çalışma koşullarını iyileştirme çabasının bir sonucu olarak derneğimizi kurduk. Farklı siyasal anlayışlardan farklı inanışlardan işçiler derneğimizle birlikte patronların alinterimiz üzerinden saltanat sürmesine karşı birlik olmaya çalıştık.

16 Haziran sabahı derneğimiz basıldı, aynı gün dernek başkanı olarak benim de evim basılarak gözaltına alındım. Yanı sıra gün içinde Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası Kocaeli temsilcisi ve Kocaeli'de mücadele eden 3 işçi daha gözaltına alındı. Dört günlük gözaltının ardından çıkarıldığımız mahkemenin kararı sonucunda iki kişi tutuklandık. Tutuklanmamın gerekçesi olarak katıldığım işçi

direnışleri, 1 Mayıs gibi işçi gündemli mitingler, işçi piknikleri, işçilerin eşit, özgür, insanca bir yaşam sürmesi için mücadele eden bir sınıf devrimcisinin cenazesine katılmak, işçileri bilgilendiren çalışmalar yapmak sunuldu. Bizlerin sanayi bölgelerinde yaptığı çalışmaları ile tanıdığı Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu'nun çağırıcısı olduğu veya düzenlediği işçi sınıfının mücadelesi gündemli eylem ve etkinliklere katılmak üzerinden "yasadışı örgüt" ile bağım kurulmaya çalışıldı.

Dernekte bulunan kitaplar üzerinden de benzer bağlantı senaryoları oluşturulmaya çalışılmış.

Derneğimizin herhangi bir çalışması kapsamında bugüne kadar herhangi bir uyarı bile almamışken, bize sunulan BDSP çalışmalarına yine bugüne kadar bir soruşturma açılmamışken, bizlere bu kapsamda bir soruşturma açılması işçilerin birliğinden ve patronlara karşı yürüttüğü mücadeleden duyulan kaygının ifadesidir. Bu yaşananların tam da 15-16 Haziran 1970 büyük işçi direnişinin

ellinci yılında olması tesadüf değildir.

1970 yılında yaşanan, içinde dedemlerin, dedemlerin kardeşlerinin de olduğu 2 günlük grev ve yürüyüş o gün nasıl patronlara korku salmışsa bugün de aynı korku içinde oldukları açıktır. İzmit'te, Gebze'de, Kartal'da, Kadıköy'de, Topkapı'da, Alibeyköy'de onlarca fabrikadan 150 bine yakın işçi sendikalar yasaının değiştirilmesine ve grev hakkının yok edilmesine dönük değişikliği kabul etmediklerini ortaya koymak için greve çıkmış, yürüyüşle seslerini yükseltmişlerdir.

Sendikalaşmaya dönük engellemeler, grevlerin yasaklanması, en son pandemi sürecinde daha net görüldüğü gibi işçilerin hayatının, sağlığının önemsenmemesi bugün de yaşanıyor.

Derneğimizle birlikte 15-16 Haziran'dan aldığımız bilinçle Gebze ve Kocaeli'de patronlara karşı işçilerin birliği için mücadelemizi sürdüreceğiz.

15-16 Haziran büyük işçi direnişinin 50. yılında işçilerin mücadelesi grevlerle, işgallerle, direnişlerle sürecek.

**GEBZE İŞÇİLERİN BİRLİĞİ DERNEĞİ BAŞKANI
ELİF ALÇINKAYA
(KANDIRA F-1 CEZAEVİ)**

"İşçilerin birliğini güçlendirelim, kıdem tazminatı hakkımıza sahip çıkalım!"

hayata geçirilmeye çalışılıyor.

Pandemi dönemi de bu saldırıyı gündemleştirip bir an önce işler kılmak için imkân olarak görülüyor. Salgın süreci patronların karlarını koruyan, işçileri daha da yoksullaştıran uygulamalarla geçti/ geçiyor. İşsizlik fonu patronlar için yağmalandı. "İşten atma yasağı" denilerek ücretsiz izin yasallaştırıldı. Açlık sınırının (resmi rakamlara göre) yarısı ücretle yaşa denildi. 25/2'den işten atma hakkı patronlarda saklı kaldı ve bu maddenin arkasına saklanılarak birçok işyerinde işçiler işten atıldı. Salgın boyunca 552 bin sigortalı işçi işini kaybetti. Ayrıca Mart 2020 için açıklanan verilere göre çalışanlar içerisinde kayıt dışı çalışma oranı %29'a yükseldi.

Kıdem tazminatının fona devredilmesi ile bir yandan patronların sırtın-

daki yük ortadan kaldırılacak bir yandan da yağmalanacak yeni bir fon yaratılmış olacak.

Elimizde kalan son hakkımız diyebileceğimiz, iş güvencemizin anahtarı olan kıdem tazminatına sahip çıkmak da bir onur mücadelesidir. Patronların kapitalist düzeninin vahşiliği ve insanlık dışılığı pandemiyle daha net görüldü. Salgın sürecinde işçi sağlığının göz ardı edilmesi, başlı başına sermaye öncelikli işleyişin birçok sonucunu yaşattı. Yine salgın kıdem tazminatını gasp etmek için de bir fırsata çevrilmeye çalışılırken, karşımıza çıkacak bazı sonuçlar açısından şunlar sıralanabilir:

-İşten atmalar kolaylaşacak. Dolayısıyla iş güvencesi ortadan kalkacak.

-Bir yıl çalışanın işten çıkartıldığında hak ettiği kıdem tazminatından yararlan-

nabilmek için artık emeklilik beklenecek.

-25 yaş altı ve 50 yaş üstü belirli süreli sözleşmelerle çalıştırılacak. Bu yaş dönemlerindeki fon kapsamının dışında kalacak.

-Fon, Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi (TES) ile birlikte işletilmeye başlayacak. Böylelikle bireysel emeklilik sistemiyle kıdem tazminatı fonu tekleştirilecek. Yağmaya daha kolayından açılmasına imkân sağlayacak.

Kısaca, önemli birkaç yönünü ifade ettiğimiz bu sonuçlara emekliliğin mezarda olduğu, birçok işçinin emeklilikte yaşa takıldığını da eklediğimizde bu sorunların birbirine girerek katmerli bir hal aldığını görmekteyiz.

Kıdem tazminatı hakkımız için birlik olalım, mücadele edelim, sonuç alana kadar vazgeçmeme kararlılığını kuşanalım.

**GEBZE İŞÇİLERİN BİRLİĞİ DERNEĞİ BAŞKANI
ELİF ALÇINKAYA
(KANDIRA F-1 CEZAEVİ)**

Ücretli kölelik düzeninde, işçi sınıfının mücadelesi her şeyden önce onur mücadelesidir. İşçilerin bugünkü mücadelesi seyri, daha çok ekonomik ekseni öne çıkan sorunlar üzerinden ilerlemesi yanıtıcı olmasın. Zira tablo, işçilerin bugünkü bilinç ve eylem düzeyinin yansımasıdır. İşçiler bir sınıf olmanın farkındalığıyla davranmaya başladığında sömürüye; insan yerine konmayıp makineleştirilmeye; her türlü uğradığı kötü muameleyle, değersizleştirilmeye karşı insanlık onuruna sahip çıkma refleksini ortaya koyacaktır.

Patronların örgütlülüğünü göz önüne aldığımızda, işçilerin birliğinin yeterli düzeyde olmadığı açık. Bir de sendikal örgütlülük düzeyi, sendikaların tablosuyla işçilerin tepkisi bir noktada takılıp kalıyor. Bu nedenle saldırı politikaları, hak gaspları yoğun bir şekilde yaşanıyor. 17 yıldır her fırsatta elimizden alınmaya çalışılan bir hakkımız da kıdem tazminatı. Kıdem tazminatının fona devredilmesi farklı biçimlerde önümüze sürülerek

Metal Fırtına ve devrimci sınıf politikası

Metal Fırtına Türkiye işçi hareketinin en büyük ve kitlesel eylemlerinden biridir. Harekete geçen işçi sayısı düşünül- düğünde, ancak 15-16 Haziran Direnişi, Bahar eylemleri, Zonguldak yürüyüşü gibi sınıf mücadelemizin mihenk taşı ka- bul edilen eylemliliklerle karşılaştırılabil- lir. Günlere yayılan eylemler küçük tepki gösterileri ile başlamış, ardından kitlesel protestolara dönüşmüş, 26 Nisan Kent Meydanı buluşması, 5 Mayıs'ta istifa için toplanılması gibi yan yana gelişler içinde hareket bir bütünlük kazanmıştır. Reno'dan başlayarak diğer fabrikalara yayılan iş durdurma eylemleri, fırtınayı bu- tüm ülkenin gündemine sokmuş ve onu toplumsal bir kuvvet haline getirmiştir.

Metal Fırtına'yı benzer mücadele ör- neklerinden ayıran en önemli özgünlük, bilinç ve örgütlülük düzeyindeki gerili- ğe, deneyim açısından nispi yetersizliğe rağmen ortaya çıkan güçlü fiili eylemlilik tablosudur. Haftalarca süren eylemler bir sendikal yapının güvenesi, dolayısıyla kontrolü altında gerçekleşmemiş, tersi- ne sendikal bürokrasiyi hedef tahtasına oturtan işçilerin kendi inisiyatifleri ol- muştur. Reno'dan başlayarak hızla diğer fabrikalara yayılan iş durdurma eylemle- rinin ise, fabrikadan fabrikaya yayılan ve sektörel bir grevi zorlayan yapısı ile sınıf hareketimizin benzer deneyimlerinden oldukça farklı bir yerde durduğu söyle- nebilir.

Metal Fırtına'nın iç örgütlülük dene- yimleri, "eylemlilik içinde inşa edilmeye çalışılan taban örgütlenmesi" örnekleri olarak başlı başına incelenmeye hak eden özellikler göstermektedir. Gerek hareketin kaçınılmaz ihtiyaçlarının ürünü olarak, gerekse MİB'in yönlendirmeleri sonucunda ortaya çıkan örgütlenmeler, metal işçisinin organize olma kapasite- sini göstermekle birlikte, sınıf bilinçli iş- çilerin doğrudan yönlendirmesine ya da öncülerini şahsında yaşanacak bir bilinç sıçramasına dayanmadığı koşullarda, bu tür taban örgütlenmelerinin doğal sınırlarını anlamak açısından da çok fazla veri sunmaktadır. Metal Fırtına, sorunun sa- dece şu veya bu biçimde birtakım taban

Metal Fırtına, sınıf devrimcileri olarak sınırlı mevzilere sahip olduğumuz koşullarda bile, doğru araç ve yöntemlerle geniş bir kitle hareketine müdahale edebileceğimizi, onu yönlendirip ileriye taşıyabileceğimizi çok çarpıcı bir biçimde gösterdi. Bu, partimizin sınıf çalışması alanında ulaştığı politik-pratik birikimin doğrudan göstergesidir.

örgütlenmelerinin yaratılması olmadı- ğını, bu örgütlenmelerin ancak belli bir niteliğe kavuşturulduğu koşullarda kendi gerçek rollerini oynayabileceğini bir kez daha göstermiştir.

Son dönem kitle eylemlerinin önem- li bir unsuru haline gelen sosyal medya, Metal Fırtına'nın da önemli araçlarından biri olmuştur. Metal eylemleri boyunca sosyal medya yalnızca bir iletişim, bil- gilenme zemini olarak değil bir tür ör- gütlenme ve daha da önemlisi, kolektif bir karar alma platformu olarak kulla- nılmıştır. Birlik sayfasının üstlendiği bu benzersiz rol, fırtınanın en dikkat çekici yanlarından biridir. Hızla benzer sayfalar oluştuğu halde işçilerin (üstelik geri bi- linçlerinden gelen çok yönlü kaygılarına rağmen) kendi platformları olarak kabul ettikleri bu sayfa ile kurdukları karşılıklı aktif ilişki, hala da birçok açıdan incelen- meye değerdir.

Metal Fırtına arkasında önemli bir birikim ve deneyim bırakarak adım adım

geri çekilmiş ve etkileri bugün hala de- vam eden önemli sonuçlara yol açmıştır. Gerçek amacına ulaşamayan her kalkış- ma gibi Metal Fırtına'nın sonuçlarının da kendi içinde belli çelişkiler barındırması anlaşılabilir bir durumdur. Etkilerinin bu- güne kadar sürmesi ise fırtınayı var eden nedenlerin varlığını sürdürmesiyle kuş- kusuz bağlantılıdır. Ancak bu tek faktör değildir. Fırtına metal işçisinin bilinç ve örgütlülük düzeyinde kapsamlı bir deği- şime yol açmayı başaramasa da, işçinin kendiliğinden bilinç, refleks ve davranış- larında önemli bir yer edinmiştir. Bu yer edinmenin öğelerini (hareketin taşıyıcısı yüzlerce işçinin tensikatlarla sektörün dışına atılması olmasına rağmen) 2015'İ ta- kip eden toplu sözleşme süreçlerinde ve metal işçisinin kendisini ilgilendiren gün- demlere verdiği tepkilerde somut olarak gözlemlenmek mümkündür.

Metal Fırtına'nın yalnız araç ve yön- temleriyle değil ruhuyla da hala metal işçisinin belleğinde yer aldığını söylemek

Metal Fırtına ve devrimci sınıf politikası

Metal Fırtına Türkiye işçi hareketinin en büyük ve kitlesel eylemlerinden biridir. Harekete geçen işçi sayısı düşünül- düğünde, ancak 15-16 Haziran Direnişi, Bahar eylemleri, Zonguldak yürüyüşü gibi sınıf mücadelemizin mihenk taşı kabul edilen eylemliliklerle karşılaştırılabilir. Günlere yayılan eylemler küçük tepki gösterileri ile başlamış, ardından kitlesel protestolara dönüşmüş, 26 Nisan Kent Meydanı buluşması, 5 Mayıs'ta istifa için toplanılması gibi yan yana gelişler içinde hareket bir bütünlük kazanmıştır. Reno'dan başlayarak diğer fabrikalara yayılan iş durdurma eylemleri, fırtınayı bu- tüm ülkenin gündemine sokmuş ve onu toplumsal bir kuvvet haline getirmiştir.

Metal Fırtına'yı benzer mücadele ör- neklerinden ayıran en önemli özgünlük, bilinç ve örgütlülük düzeyindeki gerili- ğe, deneyim açısından nispi yetersizliğe rağmen ortaya çıkan güçlü fiili eylemlilik tablosudur. Haftalarca süren eylemler bir sendikal yapının güvenesi, dolayısıyla kontrolü altında gerçekleşmemiş, tersi- ne sendikal bürokrasiyi hedef tahtasına oturtan işçilerin kendi inisiyatifleri ol- muştur. Reno'dan başlayarak hızla diğer fabrikalara yayılan iş durdurma eylemle- rinin ise, fabrikadan fabrikaya yayılan ve sektörel bir grevi zorlayan yapısı ile sınıf hareketimizin benzer deneyimlerinden oldukça farklı bir yerde durduğu söyle- nebilir.

Metal Fırtına'nın iç örgütlülük dene- yimleri, "eylemlilik içinde inşa edilmeye çalışılan taban örgütlenmesi" örnekleri olarak başlı başına incelenmeye hak eden özellikler göstermektedir. Gerek hareketin kaçınılmaz ihtiyaçlarının ürünü olarak, gerekse MİB'in yönlendirmeleri sonucunda ortaya çıkan örgütlenmeler, metal işçisinin organize olma kapasite- sini göstermekle birlikte, sınıf bilinçli iş- çilerin doğrudan yönlendirmesine ya da öncülerini şahsında yaşanacak bir bilinç sıçramasına dayanmadığı koşullarda, bu tür taban örgütlenmelerinin doğal sınırlarını anlamak açısından da çok fazla veri sunmaktadır. Metal Fırtına, sorunun sa- dece şu veya bu biçimde birtakım taban

Metal Fırtına Türkiye işçi hareketinin en büyük ve kitlesel eylemlerinden biridir. Harekete geçen işçi sayısı düşünül- düğünde, ancak 15-16 Haziran Direnişi, Bahar eylemleri, Zonguldak yürüyüşü gibi sınıf mücadelemizin mihenk taşı kabul edilen eylemliliklerle karşılaştırılabilir. Günlere yayılan eylemler küçük tepki gösterileri ile başlamış, ardından kitlesel protestolara dönüşmüş, 26 Nisan Kent Meydanı buluşması, 5 Mayıs'ta istifa için toplanılması gibi yan yana gelişler içinde hareket bir bütünlük kazanmıştır. Reno'dan başlayarak diğer fabrikalara yayılan iş durdurma eylemleri, fırtınayı bu- tüm ülkenin gündemine sokmuş ve onu toplumsal bir kuvvet haline getirmiştir.

Metal Fırtına'yı benzer mücadele ör- neklerinden ayıran en önemli özgünlük, bilinç ve örgütlülük düzeyindeki gerili- ğe, deneyim açısından nispi yetersizliğe rağmen ortaya çıkan güçlü fiili eylemlilik tablosudur. Haftalarca süren eylemler bir sendikal yapının güvenesi, dolayısıyla kontrolü altında gerçekleşmemiş, tersi- ne sendikal bürokrasiyi hedef tahtasına oturtan işçilerin kendi inisiyatifleri ol- muştur. Reno'dan başlayarak hızla diğer fabrikalara yayılan iş durdurma eylemle- rinin ise, fabrikadan fabrikaya yayılan ve sektörel bir grevi zorlayan yapısı ile sınıf hareketimizin benzer deneyimlerinden oldukça farklı bir yerde durduğu söyle- nebilir.

Metal Fırtına'nın iç örgütlülük dene- yimleri, "eylemlilik içinde inşa edilmeye çalışılan taban örgütlenmesi" örnekleri olarak başlı başına incelenmeye hak eden özellikler göstermektedir. Gerek hareketin kaçınılmaz ihtiyaçlarının ürünü olarak, gerekse MİB'in yönlendirmeleri sonucunda ortaya çıkan örgütlenmeler, metal işçisinin organize olma kapasite- sini göstermekle birlikte, sınıf bilinçli iş- çilerin doğrudan yönlendirmesine ya da öncülerini şahsında yaşanacak bir bilinç sıçramasına dayanmadığı koşullarda, bu tür taban örgütlenmelerinin doğal sınırlarını anlamak açısından da çok fazla veri sunmaktadır. Metal Fırtına, sorunun sa- dece şu veya bu biçimde birtakım taban

abartılı bir değerlendirme olmayacaktır. Ancak bu durum metal işçilerinin mü- cadeleye ve onun araçlarına dönük bü- tünlüklü bir inanç duyduğu anlamına da gelmemektedir. Benzer süreçlerde oldu- ğu gibi umut ile umutsuzluk, kabulleniş ile karşı çıkma, yapılabildi saygı duyma ile sonuç alınamayacağı kaygısı vb. duygu ve düşünceler bugün iç içedir. Bu durum kendi başına olumsuzluk değildir. Tersine, "bardak bir kez daha dolduğunda", güven verici bir önderlik anlayışıyla bir- likte daha fazlasını yapmanın imkânları- nın mevcut olduğunu anlatır.

Metal Fırtına'nın sendikal alandaki sonuçları da belli iç çelişkiler taşımaktadı- r. Buna rağmen tablo bu alanda daha net tanımlanabilecek durumdadır. Türk Metal şahsında işbirlikçi sendikal düzen çok önemli bir sarsıntı yaşamıştır. Çıkış- sızlık yaşayan işçilerin Türk Metal'e geri dönmüş olması, bu çeteye kendini yeni- den tahkim etmesi için imkân ve zaman kazandırmış olsa da, işçilerin Türk Metal

sendikasına duyduğu güvensizlik ve öfke olduğu gibi sürmektedir.

Birleşik Metal şahsında temsil edilen icazetçi-uzlaşmacı sendikacılık anlayışı- nın da aslında işbirlikçi sendikal düzen- le aynı dayanaklardan beslendiği, onu aşma istek ve iradesinden yoksun oldu- ğu bir kez daha gözler önüne serilmiş- tir. Ancak yeni bir sendikal alternatifin yaratılmaması olması, hareketin ürünü olarak kurulan TOMİS'in maddi bir kuv- vete dönüştürülebilmesi, metal işçisinin işbirlikçi ve uzlaşmacı sendikal cendere arasında sıkışıp kalması durumunun sür- mesine yol açmaktadır.

Sendikal düzene duyulan tepki hala da metal işçisinin en önemli hareket dinamiklerinden biridir. Şu veya bu gelişmeyle birlikte yeni hareketlilikler yaratılabilecek potansiyeller taşımaktadır. Bu yüzden Metal Fırtına deneyiminin bu alandaki derslerini bilince çıkarmak bü- yük bir önem taşımaktadır.

Metal Fırtına, metal işçisinin daha mücadeleci, daha demokratik, daha şef- faf bir sendika arayışının güçlü bir gös- tergesi olmuştur. Ama aynı zamanda, bugünün koşullarında farklı bir sendikal alternatifin, açık bir devrimci bilince da- yalı pratik bir mücadele gücü sergilen- meden yaratılamayacağını göstermiştir.

Metal Fırtına'nın sık sık gözden kaçı- rılan derslerinden biri, kendi içinde bir bürokrasi karşıtlığının, ne kadar güçlü ve kararlı olursa olsun, mevcut sendikal düzeni alt etmek için yetersiz kalacağıdır.

Sendikal bürokrasinin esas işlevi, mü- cadele eğilimlerini dumura uğratmak, direniş ve grevleri satmak değildir. Fakat düzenin temel yapı taşlarından biri ola- rak, sınıf kitlelerini burjuva düzen adına kontrol altında tutmasıdır. Bunu da en çok düzenin diğer kurumlarıyla birlik- te değişik burjuva ideolojilerininin (kendi siyasal eğilimine göre) işçinin bilincine yerleşmesinde oynadığı rol üzerinden gerçekleştirir. Sendikal planda ise bu rol kendini en çok mücadele ve örgütlenme anlayışında yarattığı tahrifat üzerinden gösterir. İşçilerin bürokrasinin yol açtığı somut sorunlara tepki göstermeleri,

hatta ona karşı kararlı bir mücadeleye girmeleri dahi, kendi başına bu ideolojik etki ve tahrifatın dışına çıkmalarını sağ- lamaz.

Bu yüzden, örneğin Reno'nun öncü- lerinin kapı kapı dolaşıp kendilerini sen- dikacılık için aيداتların düşürülmesi olan bir hareketi temsil eden TOMİS ile olan görüşmede tüzüğün değiştirilip aيداتların yükseltilmesini talep etmeleri, ya da sözcülerin tabandan koparak karar merci haline gelmeleri, hatta alternatif sendika iddiasıyla yola çıkan ilk dönem TOMİS yöneticilerinin bile hızla kendi bürokrasi- sinin oluşturulmaya yönelmesi vb., tüm bunlar kendi içinde çok da şaşırtıcı de ğildir. Sendika bürokratları, sermayenin işçi sınıfı içindeki ajanlarıdır. Sendika büro- rasisine karşı mücadele etmek ne kadar önemli olursa olsun, sermayeye karşı mücadeleyi esas almayan bir bürokrasi karşıtlığı, hiçbir zaman kendi gerçek so- nuçlarını üretmez.

Bu çerçevede Metal Fırtına, sendikal bürokrasiye karşı mücadelenin önemi, bunun yarattığı imkânlar, doğrudu ğu sonuçlar ve kendi içinde bu tür bir mü- cadelenin sınırları konusunda paşa biçil- mez somut bir deneyim sunmuştur aynı zamanda.

DÖNÜŞÜM, İDEOLOJİK MÜCADELE VE SİYASAL MÜDAHALE

Metal Fırtına, düşük ücret ve ağır çalışma koşullarına dayalı sömürü rejimi- ne, bu rejime gardiyanlık yapan işbir- likçi sendikal düzene ve işçiyi hiçleştiren eşitsiz uygulamalara karşı bir tepki eyle- mi olarak başlamıştır. Başlangıçta ücret telafisi isteğiyle harekete geçen işçiler, bu isteğin öbünde engel olarak gördük- leri işbirlikçi sendikal düzene yılların öfke ve birikimiyle saldırmış, onunla sert ve militan bir mücadeleye girişmiş, MİB'in yol göstericiliği altında Türk Metal işle- yişini yıkmanın eşğine gelmişlerdir. Bu mücadele içinde, önemli sayıda işçi ken- dini ifade etme, yana yana gelme, karar alma, temsilci seçme gibi genel planda

mücadele edecek devrimci işçilerin bu- lunmadığı doğrudan öznesi olmuştur. Mücadele yer yer sertleşmiş, nesnel ola- rak sermaye sınıfını hedefleyen iş dur- durma gibi militan biçimler kazanmıştır. Ancak tüm bu mücadeleler işçilerde, ha- kim ideolojik yargı ve düşüncülerin sor- gulandığı bir dönüşüm sürecine ve bu- nun ürünü bir bilinç gelişimine gereğin- e yol açmamıştır. Bu durumun birbiriyle bağlantılı birden çok nedeni vardır.

Birinci olarak, Metal Fırtına bir sen- dikal değişim hareketi olmanın sınırlarını aşmamış, bu tür bir dönüşüm sürecinin temel alanı olan "devlet-sınıf-iktidar iliş- kileri" eylem süreci boyunca yeterince önplana çıkarılmamıştır. Bunun nedeni

yalnızca öznel müdahale alanındaki za- fiyetler değildir. Sermaye devletinin, hatta tek tek kapitalistlerin harekete başlan- gıçta "ılımlı" ve "tavizkar" bir biçimde yaklaşması, işçinin sınıf olarak sermaye ile, kurumsal olarak sermaye düzeyiyle karşı karşıya geliş süreçlerini sınırlamıştır.

Sermaye düzenine, hatta tek tek kapita- list patronlara karşı tutum direnişin hep yumuşak karnı olarak kalmıştır. Bu aynı zamanda işçilerin daha sonra yoğunlaşan sermayenin saldırı politikalarına karşı bu denli hazırlıksız ve kırılğan olmasının se- beplerinden biridir.

Oysa eylem içinde bilinçlenme esas olarak mücadele süreçlerinin yol açtığı çatışmalar içinde gerçekleşir. Ve ço ğu za- man basit ve meşruluğu kendi adlarına tartışılmaz talepler etrafında harekete geçen kitlelerin kurulu düzeninin aygıt- larınca etkisizleştirilmeye çalışılmasının yol açtığı farkındalıklara dayanır. Düzen kurumlarının sınıfsal yapısı bu türden bir süreç içerisinde kavranır. Ama hareket ne kadar güçlü olursa olsun, sınıf mücadele- sinin bütünlüklü bilgisine sahip olan sınıf devrimcilerinin aydınlatma, bilgilendir- me ve siyasal yönlendirmeleri olmadan farkındalık tam olarak gerçekleşemez.

Metal Fırtına burjuva-gerici egemen ideolojilerin işçi sınıfı üzerindeki etkin- liğinin güçlü olduğu bir sosyo-politik or- tamda gerçekleşti. Hareketin önünde bu etkiyi sınırlandıracak, bunun sonuçlarıyla

mücadele edecek devrimci işçilerin bu- lunmadığı koşullarda, her türlü gericilik süreciden eylemlere paralel olarak ken- dini dışa vurdu. Bu durum hem harekete önderlik eden MİB'e karşı oluşturulan kaygı ve güvensizliklerin aşılmasını, hem de yer yer MİB'in söylem ve yaklaşımları- nı da basınç altına alarak, onun yapması gereken ideolojik-siyasal müdahaleleri zora soktu. MİB, ağırlıklı müdahalesini çözücü halka olarak süregiden eylemin büyütülüp geliştirilmesi üzerine karar- ken, bununla içiçe yürütülmesi gereken ideolojik mücadele ve siyasal müdahale geri planda kaldı.

Gerici düzen ideolojileri tarafından kuşatılmış, devlet-düzen-sermaye ger- çekliği konusunda her türlü yanılsama- nın hakim olduğu bir işçi direnişinde, gerici davranış ve düşüncelerin kendini eylemin geliştirici havasına rağmen dışa vurması doğaldır.

Bunların aşılması için eylemin de ğiş- tirici gücüne, eylem içindeki işçilerin sınıf iğgüdülerine güvenmek tabii ki gerekir. İşçinin eylem içinde öğreneceği, değişip dönüşeceği açıktır. Ancak işçinin eylem içindeki öz eğitimi, eyleme yapılan dev- rimci ideolojik ve siyasal müdahaleden ayrı ele alınamaz. Eylem içinde öğrenme, ancak eylem içinde ortaya çıkan gericilik- lerle kesintisiz bir şekilde mücadele edil- mesi sayesinde anlamlı sonuçlara ulaş- trılabilir. Ideolojik mücadele öncelikle burjuva egemen düşüncelerin sınıfının bilincinde yol açtığı tahrifatlara karşı sını- f içi bir mücadeledir. Hangi gerekçeyle olursa olsun, ideolojik mücadeleyi kü- çümsemek, işçiyi burjuva ideolojisiyle baş başa bırakmak sonucunu doğurur.

Bu doğrultuda yol alınmadığı za- man, sadece işçilerin siyasallaşması ve devrimleşmesi gibi temel süreçler ak- samaz. Aynı zamanda eylemin iç birliği, engelleri aşma kapasitesi, kararlılık ve mücadelesi, bilfiil eylemin kendisi ve do- layısıyla eğitici de yayılır.

Dönüşüm ve bilinçlenme söz konusu olduğunda önemli faktörlerden biri de, ortaya çıkan hareketin toplumsal mu- halefetle ilişkileniş biçimidir. Zira sınıf

bilinci işçinin sadece kendi yaşam koşullarının gerçekliğine varmasıyla oluşmaz. Aynı zamanda bu yaşam koşullarına yol açan toplumsal ve siyasal ilişkilerin ayrımına da varabilmesi gerekir.

Toplumsal muhalefetle ilişkileniş, işçinin yeni tanıştığı değişik fikir ve düşünceler etrafında kendi değer yargılarını, toplumsal ve siyasal davranış biçimlerini sorgulamasına yol açar. Fakat bundan daha önemlisi, farklı kesimlerin istem ve taleplerini, bunun kendi mücadelesi ile bağlantılarını görmesini sağlar. Metal Fırtına bilinen kaygı ve gerekçelerle kendini bireysel dayanışmaya olmasa da toplumsal muhalefetin desteğine baştan itibaren kapatmış, gözlerini gündemdeki parlamento seçimleri sürecinden almayan toplumsal muhalefetin özneleri ise bu kapatılan kapıları açmak için çok az şey yapmışlardır. Ne yazık ki işçilerin geri bilinçlerinin doğal sonucu olan direniş toplumsal muhalefete, işçilerin diliyle “dışardan kimselere” kapatma tutumu MİB tarafından da boşa çıkarılmamış, hatta belli biçimlerde hatalı olarak desteklenebilmiştir. Oysa direnişin “dışarıya kapatılması” düşüncesi, çoğu zaman işçilerin kendiliğinden ortaya çıkan eylemlerinin “siyasal müdahale”ye kapatılması ile aynı anlama gelir.

METAL FIRTINASI VE MİB

Metal Fırtına deneyimi bugüne kadar değişik defalar ele alınmış, tartışılmış, dersler ve sonuçlar çıkarılmaya çalışılmıştır. Sınıf devrimcilerinin ortaya koyduğu tartışma ve değerlendirmeler bir yana bırakılırsa, bunların çoğunun hareketi yaratan nedenlere yoğunlaştığı görünür. Metal işçisinin geçmiş mücadele deneyiminin biriktirdikleri, 12 Eylül’den bu yana dayatılan düşük ücret ve ağır çalışma koşullarına dayalı sömürü sisteminin sonuçları, Türk Metal sultasına duyulan tepki, metal işçisinin değişen profilinin yol açtığı itilimler, işçilere hakim olan düzen ideolojilerinin etkileri vb. birçok faktör, bu tür çalışmalarda irdelenmektedir. Bunlar kuşkusuz eylemin arka planını anlamak açısından önemlidir. Ancak bu sınırlarda bir çaba, büyük sarsıntılar yaratan Metal Fırtınası sürecini anlayabilmek için yeterli değildir.

Metal Fırtına’nın en özgün yanı, bilinç ve örgütlülük planındaki geriliğe ve deneyim planındaki yetersizliğe rağmen ortaya çıkan güçlü fiili-meşru eylemlilik tablosudur. Bu tablo MİB’in direniş sürecindeki yeri anlaşılmasın yerli yerine oturtulamaz.

MİB daha Bosh sürecinden başlayarak hareketin nabzını tutmaya başlamış, sözleşmenin imzalanmasının ardından ortaya çıkan tepkilerin belli ortak talepler etrafında birleşmesini sağlamış, oluş-

turduğu eylem programlarıyla hareketin özgüven ve kararlılık kazanmasının önünü açmış, uzun süre hareketin pratik-politik önderlik sorunlarını üstlenen bir merkez işlevi görmüştür.

Aynı şekilde MİB sayfası, işçilerin gelişmeleri takip ettiği, birbirinden haberdar olduğu, önerilerini ifade ettiği, daha ötesinde önerilerin gayet yaratıcı tarzda olgunlaştırılıp karara dönüştürüldüğü bir işçi kürsüsü olmuştur.

MİB şahsında ortaya konulan politik-pratik inisiyatif, hiç şüphe yok ki sınıf devrimcilerinin alana dönük olarak sahip olduğu yılların ürünü birikime dayanmaktaydı. Bu birikim anın güç ve imkanları üzerinden cüretli bir önderlik anlayışıyla ete-kemiğe büründürüldü. Gerek sınıf devrimcilerinin kendi öznel yetersizliklerinden kaynaklanan zayıflıklar, gerekse harekete geçen kitlelerin nesnel konumunun ürünü engeller bu cüretli çaba içinde aşılmaya çalışıldı. Eğer MİB olmasaydı, bilinç ve örgütlülük düzeyi açısından geri, istemler planında kendi iç darlığına bu denli sıkışmış bir hareketin haftalarca sürebilmesi, kapasite ve genişlik kazanarak fabrikadan fabrikaya, şehirden şehire yayılarak yoluna devam etmesi pek de mümkün olamazdı.

Hareketin ihtiyaçlar üzerinden MİB’in yol göstericiliği ile şekillenen iç örgütlülükler zaman içerisinde kendi “iç önderliklerini” yaratmaya başladı. Ancak bu önderlik girişimleri, devrimci bir ön örgütlenmeye ya da bilinç düzeyinde yaşanan bir sıçramaya dayanmadığı ölçüde, olayların seyri içerisinde mücadelenin yükü altında ezilerek kötürümleşti. En uç örneğini Reno sözcüleri üzerinden gördüğümüz bu durum kuşkusuz kaçınılmaz bir akıbet değildi. Ama yaşananın güçlü bir nesnel mantığı vardı. Her türlü ön hazırlıktan ve kapsamlı bir mücadelenin ihtiyaç duyduğu donanımdan yoksun olarak başlayan bir eylemin öncülerinin sertleşen bir sürecin ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri, ancak çok yönlü bir siyasal mücadele içinde sınanmış olmaları ölçüsünde mümkün olabilirdi. Oysa Metal Fırtına tüm görkemi ve kitleselliğine karşın kendi içinde dar sendikal hareket sınırlarını çok fazla aşamadı.

Bu böyle olduğu ölçüde, zaman için-

de ortaya çıkan örgütlenmeler kendi gerçek rollerini oynayabilecekleri bir niteliğe ulaşamadı. Dahası, özellikle iş durdurma eylemleri sırasında iç örgütlenmelerin yerini alan “sözcüler”, MİB’in etki ve yönlendirmesini sınırlayan, hareketi birleştiren değil onu dar istemler içerisinde parçalayan bir rol de oynadılar. Eylem süreci boyunca MİB’in bilgilendirici ve eğitici etkisi sürse de, karar alma süreçlerindeki belirleyiciliği zaman içinde zayıfladı. MİB’e yönelik polis saldırıları bunu ayrıca zora soktu.

Eylemler, baskılarla ve kazanım olarak ortaya çıkan kısmı ücret telifleriyle geriye çekilirken, hareket geleneksel sendikal yapıların çatısına, dolayısıyla iradesine gerisin geri bağlandı. MİB’in bu konudaki net çizgisi ve uyarıcı müdahaleleri hareketi bu akıbetten korumaya yetmedi. Alternatif olarak yönelinen sendikal zeminler hareketi daha ileriye taşıyacak bir irade ve niyetten yoksun oldukları ölçüde, Türkiye işçi hareketinin en kapsamlı sendika değiştirme hareketlerinden biri, içine sığmadığı, bundan sonra da sığamayacağı, Türk Metal zeminine yeniden dönmüş oldu. Fırtına içinde büyük bir etki gücü ve alanı kazanan, değişik dönemlerde karar merkezi, baştan sona kadar eğitici ve yönlendirici bir merkez işlevi gören MİB ise, geride kalan beş yılda sektör içindeki etkisini sürdürmeyi başardı. Özellikle siyasal müdahale ve ideolojik mücadele alanlarında ortaya çıkan eksiklikleri bilince çıkarmaya çalıştı.

METAL FIRTINASI’NIN TEMEL DERSİ

“Metal Fırtınası işçi sınıfının mücadelesinde potansiyelini ve nesnel sınıfsal konumundan gelen yeteneklerini ortaya koymuştur. Bilinç bakımından, istemler bakımından en geri bir çizgideki direniş, buna rağmen kısa sürede ülke çapında genelleşebilmiştir. İletişim, etkileşim, belli taleplerin ortaklaştırılması, ruh birliği, dayanışma, birlikte davranabilme ve elbette eylem yeteneği... Bunun böyle olduğunu biliyorduk, somut olarak da görmüş olduk.

“Tüm bunlar hareketin kendisinden ve kendiliğinden gelen üstünlüktür. Önemli olan bizim harekete ne kattığı-

mızdır. Bilinç ve örgütlenme yönünden ona neler taşıyabildiğimizdir. Sınıfın mücadelesinde devrimci siyasal eğitimi dediğimiz alanda neler yapabildiğimizdir. Sınıfın devrimci eğitimi, mücadele içerisindeki eğitimidir. Bu da devrimci siyasal müdahaleden ayrı düşünülemez. Kendi misyonumuza buradan bakabilmeli ve son metal eylemliliğinin derslerini de özellikle bu açıdan ele almalıyız.”

TKİP V. Kongresi 2015 yılı sonbaharında toplandı. Doğal olarak Metal Fırtına eylemleri ve ortaya çıkan tablo parti kongresi tarafından çok yönlü değerlendirilmelere konu edildi. Önemli bir kısmı kamuoyu ile de paylaşılan bu değerlendirmelerde, Metal Fırtına’nın güçlü ve zayıf yönleri büyük bir açıklıkla tartışıldı. Tartışmalar gayet yerinde bir tutumla, hareketin ve bununla bağlantısı içinde harekete müdahalemizin zayıflık alanları üzerine yoğunlaştı. Yaşananlardan dersler çıkarmak ve çıkarılan dersler üzerinden devrimci bir sınıf hareketini ilmek ilmek örmek, ancak güçlü yanlara dayanılarak, hata ve zayıflıkların ise üzerine gidilerek başarılabilirdi. Aradan geçen zaman dilimi içerisinde hem bu zayıflıkların hem de bu zayıflıklara zemin sağlayan nedenlerin gereğince bilince çıkarıldığı söylenmek mümkündür.

Ancak V. Parti Kongresi tartışmaları da dahil olmak üzere tüm bu tartışmaların bağlandığı ana sonuçlardan biri, ne yapıp edip söz konusu metal fabrikalarında örgütlü mevzilerin yaratılmasının başarılmasıydı. Politik zayıflıklar, taktik hatalar, sınıf mücadelesinin kendi içinde kaçınılmaz olarak yaşanacak her türlü zayıflık vb., sağlam bir ideolojik birikimin, açıklığa ve özeleştiriyeye dayalı devrimci yöntemin varlığı koşullarında bertaraf edilebilirdi.

Metal Fırtına, sınıf devrimcileri olarak sınırlı mevzilere sahip olduğumuz koşullarda bile, doğru araç ve yöntemlerle geniş bir kitle hareketine müdahale edebileceğimizi, onu yönlendirip ileriye taşıyabileceğimizi çok çarpıcı bir biçimde gösterdi. Bu, partimizin sınıf çalışması alanında ulaştığı politik-pratik birikimin doğrudan göstergesidir. Ancak yıllardır ilişkilenilen temel fabrikalardaki örgütsel durumumuzun sınırlılığı ise sınıf çalışmamıza başka açılardan ayna tutmuştur. Parti hala metal sektöründekiler başta olmak üzere Türkiye kapitalizminin temel fabrikalarında örgütsel dayanaklar yaratmayı başarmak sorumluluğu ile karşı karşıyadır. 5. yılında Metal Fırtına’nın sınıf devrimcilerine en öncelikli mesajı ve somut çağrısı budur.

Herşey devrimci bir sınıf hareketi için!

(TKİP Merkez Yayın Organı EKİM, sayı 322, Haziran 2020)

İkinci Enternasyonal üzerine

A. Engin Yılmaz

Lenin'in ifadesiyle "proletaryanın sosyalizm uğruna uluslararası mücadelesinin temellerini atan" Birinci Enternasyonal, Marx ve Engels'in aktif katılımıyla kurulan dünya işçi sınıfının enternasyonal düzeydeki ilk örgütlenmesiydi. İşçi sınıfının iktidarı ele geçirme yönündeki ilk kahramanca girişimi olan Paris Komünü'nün bastırılmasının ardından, 1870'lerde feshedildi.

Birinci Enternasyonal'in çözülüp dağılması ile İkinci Enternasyonal'in kuruluşu arasında geçen süre içinde Avrupa ve Kuzey Amerika'da, en etkili ve en güçlü olanı Alman Sosyal Demokrat Parti başta olmak üzere birçok ülkede sosyal demokrat partiler kuruldu. Zira sözkonusu dönemde özellikle kıta Avrupa'sında sanayi hızla geliyor, buna bağlı olarak işçi sınıfı safları giderek genişliyor, sınıfın örgütlenme ve mücadelesi yükseliyordu. Bunun ürünü ve ifadesi olarak hemen her ülkede işçi partileri kuruluyordu.

İkinci Enternasyonal, Marksizmi temel alan ve geniş işçi tabanı üzerine oturan sosyal demokrat partilerin bileşimiyle 20 ülkede dört yüzü aşkın delegenin katılımıyla 1889'da Paris'te kuruluş kongresini topladı. Kongreye gelen delegelerin ezici ağırlığını Fransız ve Alman delegeler oluşturuyordu. Onları İngiliz, Belçika, Avusturya ve Rus delegeleri izliyordu. Hollanda, İsveç, Norveç, İsviçre, Danimarka, Polonya, Romanya, İtalya, Macaristan, İspanya, Portekiz ve Bulgaristan delegasyonları da kongreye katılmışlardı. ABD, Arjantin ve Finlandiya delegeleri ise gözlemci olarak bulunuyorlardı. August Bebel ve Wilhelm Liebknecht gibi etkili ve itibarlı önderlerin örgütlenme komitesinde yer aldığı İkinci Enternasyonal, onlarca ülkeden milyonlarca üyeyi kapsayan bir birlikti ve kapitalizmin görece barışçıl gelişme döneminin ürünüydü.

Bu görece barışçıl gelişme dönemi, daha çok Avrupa ve Kuzey Amerika'da sürekli büyüyen uluslararası işçi hareketinin sakin ve barışçıl bir gelişme sürecinin nesnel zemini oldu. Dönemin sosyalist işçi partileri yasal ve ulusal bir çerçevede parlamento ve sendikal gibi araçlarla ve buna denk düşen yöntemlerle barışçıl mücadele yürütüyorlardı.

İkinci Enternasyonal'in hemen tüm partileri büyük işçi kitlelerine dayanan

Sosyalist işçi hareketinin onyılları bulan dönemine damgasını vuran İkinci Enternasyonal, işçi ve emekçi kitle hareketinin yaygınlaşmasında büyük bir rol oynamış, milyonlarca işçi ve emekçiyi sosyalizm bayrağı altında toplamıştır. Fakat barışçıl bir gelişme döneminin yasal örgütleri olarak parlamenter yöntemlerle çalışan İkinci Enternasyonal partilerinin, bu süreç içinde, burjuva yasallığı ve parlamentarizm zemininde bozulup yozlaştıkları açığa çıktı ve savaş yaşanan çürümeyi belgeledi.

güçlü partilerdi. En güçlüsü olan Alman SPD'si parlamenter başarılarıyla göz kamaştırıyordu. 1893'ten itibaren seçimlerde oylarını sürekli olarak yükselten, 1903 seçimlerinde üç milyondan fazla oy alarak Alman parlamentosuna 81 milletvekili yollamayı başaran Almanya Sosyal Demokrat Parti, dönemin marksist otoritesi kabul edilen Karl Kautsky'nin yanı sıra Karl Liebknecht, Rosa Luxemburg ve August Bebel gibi etkili önderlere-teorisyenlere sahipti. Tüm bu özellikleriyle İkinci Enternasyonal'in tartışmasız lideriydi. İşçi sınıfı hareketinin gelişmesinin de bir sonucu olarak enternasyonalin üye partileri, dolayısıyla enternasyonal gelişip güçleniyordu. Birinci emperyalist dünya savaşının öngünlerinde İkinci Enternasyonal, 22 ülkeden yaklaşık 12 milyon seçmene sahip 27 sosyalist ve işçi partisini kapsayan devasa bir güce ulaş-

mıştı.

UTANÇ VERİCİ TARİHSEL İHANET VE ÇÖKÜŞ

İkinci Enternasyonal'in tartışmasız önderi olan Alman Sosyal Demokrat Partisi, uluslararası işçi sınıfı hareketine ihanet etmenin de öncüsü oldu. Bu kendini çıplak bir şekilde birinci emperyalist paylaşım savaşı sürecinde gösterdi. 20. yüzyıla giriş, kapitalizmin barışçıl gelişme evresinin sonunu ve emperyalizm çağına geçişi işaretledi. Karl Kautsky başta olmak üzere İkinci Enternasyonal'in teorik otoriteleri, bu çağın ortaya çıkardığı yeni sorunları başarılı bir biçimde tespit ederek, barışçıl gelişme döneminin son bulduğunu, kapitalizmin bir savaşlar ve devrimler dönemine girdiğini ilan ettiler.

Sürekli güçlenen militarizm ve büyüyen emperyalist savaş tehlikesi, İkinci

Enternasyonal kongrelerinin temel gündemleri arasındaydı. 1907'de toplanan Stuttgart Kongresi, militarizme karşı mücadelenin sosyalizm mücadelesinden ayrı ele alınamayacağını belirtiyor, emperyalist savaşların kapitalizmin doğasından kaynaklandığını ve emperyalistler arasındaki rekabetin ürünü olduğunu altını çiziyordu. Kasım 1912'de İsviçre'nin Basel kentinde toplanan Kongre ise, tüm çabalara rağmen önlenememesi durumunda, patlak verecek savaşın yol açacağı ekonomik ve politik krizden devrim için yararlanmaya çalışmak ve kapitalist sınıf egemenliğinin kaldırılmasını hızlandırmak görevlerini saptıyordu.

Özetle İkinci Enternasyonal'in Stuttgart ve Basel Kongreleri kapıya dayanmakta olan dünya savaşına karşı izlenecek mücadele çizgisini tartışmış ve enternasyonalist tutumun ne olması

gerektiğini karara bağlayan bir tutum almıştı. "İşte bu enternasyonal, kuramcılarını bir devrimler çağını önceden görüp ilan eden, kongreleri yeni bir tarihsel dönemi başlatacak olayı, emperyalist dünya savaşını, onun anlamını ve sonuçlarını, oldukça doğru bir biçimde saptayan o görkemli İkinci Enternasyonal, önden haber verdiği savaşın ilan edildiği günlerde, bir anda ve bütünüyle iflas etti ve çöktü. İkinci Enternasyonal'in en güçlü ve saygın üyesi olan Alman Sosyal-Demokrat Partisi (SPD) parlamento grubunun 4 Ağustos 1914 günü Reichtag'da savaş kredileri lehinde oy vermesi, tarihsel olarak bu çöküşü ve iflası sembolize eder. (...)" (H. Fırat, *Komintern Üzerine Değerlendirmeler, Ekimler, Sayı:1, Mart 1992*)

Emperyalist paylaşım savaşı, Lenin'in ifadesiyle, "bütün örtüleri yırtmış, geleceksel olan her şeyi süpürüp atmış, çoktan olgunlaşmış olan çıbanı patlatmış ve oportünizmi gerçek rolünde, burjuvazinin müttefiki olarak göstermiş" oldu. Dolayısıyla, tarihsel anlamı ve önemi milyonlarca proleter sosyalizm bayrağı altında örgütlemiş olmaktan gelen İkinci Enternasyonal, devrimci işçi hareketine tarihin en büyük ihanetini yaşatmış oldu.

Rosa Luxemburg, kendi partisinin, SPD'nin savaş kredileri lehinde oy vermesi karşısındaki tepkisini Alman sosyal-demokrasisini artık "kokmuş bir ceset" olduğunu söyleyerek ortaya koymuştu. "Fakat 4 Ağustos'u izleyen günlerin ardında, ezici bir çoğunluğu ile aslında bizzat İkinci Enternasyonal'in kokmuş bir ceset olduğu anlaşılacaktı. Emperyalist savaş bunun açığa çıkışına yalnızca bir vesile olmuştu... Marksist-leninistler, genel olarak ilerici devrim tarihçileri, 4 Ağustos 1914'te simgelenen çöküşü, İkinci Enternasyonal'in gerçek politikalarında ani bir dönüş değil, doğal bir sonuç olarak değerlendirirler." (H. Fırat, *agy*)

Ani bir dönüş değil, bir evrimin doğal bir sonucu olan bu büyük ihanetin iktisadi, siyasal ve tarihsel temellerini tahlil eden Lenin, "Her bunalım gibi savaş da ... bütün kokmuş, soysuzlaşmış otoritelerin burnunu kırarak, kökü derinlerde olan karşıtlıkları ağırlaştırmış, yüzeye çıkarmıştır" demektedir ve "II. Enternasyonal'in çöküşü, en açık ifadesini, Avrupa'nın resmi sosyal-demokrat partilerinin çoğunluğunun kendi inançlarına ve resmi Stuttgart ve Basel kararlarına korkunç ihanetlerinde bulmuştur. Fakat oportünizmin tam zaferi, sosyal-demokrat partilerin ulusal-liberal işçi partilerine dönüşmesi anlamına gelen bu çöküş, sadece, II. Enternasyonal'in bütün tarihsel döneminin, 19. yüzyılın sonu ve 20. yüzyılın başlangıcının sonucudur. Batı Avrupa'da burjuva ve ulusal devrimlerin

kaplanması ve sosyalist devrimlerin başlamasına geçiş dönemi olan bu dönemin nesnel koşulları oportünizmi yaratmış ve beslemiştir." tespiti bulunmaktadır.

Emperyalist savaş, kapitalizmin nispeten barışçıl gelişme döneminin ürünü olan örgütlü sosyalist hareketin gerçek yapısını ve niteliğini açığa çıkarmada tayin edici bir rol oynadı ve enternasyonal şahsında çürümüşlüğüne açığa çıkardı. İkinci Enternasyonal çöktüğünde, bünyesindeki büyük partilerin oportünist ve sosyal-şoven kimlikleri ortaya çıktı. Çüremenin başını çeken SPD'de devrimci enternasyonalin bayrağını ise Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht yükseltiyordu.

Lenin'in önderliğindeki Bolşevik Partisi ise emperyalist savaşta burjuvaziye karşı iç savaşa dönüştürme politikası

izleyerek net bir devrimci tutum almış, savaşa sürüklenen işçilerin silahlarını sınıf kardeşlerine değil kendi burjuvalarına yöneltmeleri gerektiğini savunarak, "Emperyalist savaşa karşı iç savaş" bayrağını yükseltmişti. Böylece Ekim Devrimi muzaffer kılınmıştı. Tam da bu sayede, İkinci Enternasyonal partilerinin ağır ihanetine rağmen işçi sınıfının uluslararası kurtuluş davasının büyük bir prestij ve zafer ka-

zanmasının haklı onurunu taşımışlardı.

Proleter devrimi somut bir tarihsel gerçeklik haline getiren Ekim Devrimi, çürümüş İkinci Enternasyonal'e de öldürücü darbeyi vurmuş oldu. Emperyalist savaşta "anavatan savunması" bahanesiyle kendi burjuvazilerinin yanında saf tutan tüm oportünist ve şoven temsilciler, Ekim Devrimi'nin ve onun ivmelendirdiği devrimci süreçlerin karşısına dikilerek toplumsal devrimin karşısında konumlandılar.

Sosyalist işçi hareketinin onyılları bulan dönemine damgasını vuran İkinci Enternasyonal, işçi ve emekçi kitle hareketinin yaygınlaşmasında büyük bir rol oynamış, milyonlarca işçi ve emekçiyi sosyalizm bayrağı altında toplamıştır. Fakat barışçıl bir gelişme döneminin yasal örgütleri olarak parlamentaryen yöntemlerle çalışan İkinci Enternasyonal partilerinin, bu süreç içinde, burjuva yasallığı ve parlamentaryen zemininde bozulup yozlaştıkları açığa çıktı ve savaş yaşanan çürümeyi belgeledi.

İkinci Enternasyonal'in utanç verici ihaneti ve çöküşü ve Ekim Devrimi'nin zaferi, uluslararası proletaryanın devrimci mücadelesi açısından yeni bir enternasyonalin kurulmasını zorunlu kılıyordu.

Lenin önderliğindeki Bolşevikler, yeni bir enternasyonalin öncülüğünü omuzladılar. Ocak 1919'da Moskova'da toplanan Rusya, Polonya, Macaristan, Almanya, Avusturya, Letonya, Finlandiya partileri ve Amerikan Sosyalist İşçi Partisi, Üçüncü Enternasyonal'i kurmak için bir dünya kongresi çağrısında bulundular. Dünya devrimi çağrısının yapıldığı bu dönemde Almanya, Avusturya, Macaristan ve İtalya'da devrim dalgası yükseliyordu. Dolayısıyla Üçüncü Enternasyonal, toplumsal devrimler çağının ilk büyük devrimci dalgasının dolaysız ürünü olarak nesnel bir ihtiyaçtı.

Farklı tarihsel dönemlerin ve uluslararası işçi sınıfı hareketinin farklı gelişme düzeylerinin ürünü olan üç ayrı enternasyonal hakkında Lenin'in özlü değerlendirmesi şöyledir:

"Birinci Enternasyonal, proletaryanın sosyalizm uğruna uluslararası mücadelesinin temellerini attı. İkinci Enternasyonal birçok ülkede yaygın kitle hareketlerinin zeminini oluşturma evresiydi. Üçüncü Enternasyonal ise İkinci Enternasyonal'in çabalarının semeresini toplayarak, oportünist, sosyal şovenist, burjuva ve küçük-burjuva çöpleri ayıklamış ve proletarya diktatörlüğünü kurmak üzere yola koyulmuştur."

Proletarya devrimi için "yola koyulanlar"ın önünde duran temel görev ve sorumluluk, sınıfı ve emekçi kitleleri sosyalizmin bayrağı altında toplamak, işçi sınıfının devrimci programını maddi bir güce dönüştürmektir.

İkinci Enternasyonal çöktüğünde, bünyesindeki partilerin oportünist ve sosyal-şoven kimlikleri ortaya çıktı. Çüremenin başını çeken SPD'de devrimci enternasyonalin bayrağını ise Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht yükseltiyordu.

Büyük Fransız Devrimi üzerine

E. Bahri

14 Temmuz 1789'da Paris'te ayaklanan halk yığınları, Bastille zindanını basarak tüm tutsakları kurtardı. Halkın içinde nefret sembolü haline gelen Bastille, eski rejimin de simgesiydi. Monarşinin simgesinin yıkılmasıyla Paris'te iktidar, burjuvazi ve halk kesimlerinden oluşan "üçüncü katman"ı (Tiers Etat) temsil eden belediye meclisinin eline geçti. Yükseliş süreci 1795 yılına kadar devam etse de 14 Temmuz bu büyük devrimin yıldönümü kabul ediliyor.

1789'un öncesinde olduğu gibi sonrasında da burjuva devrimleri gerçekleşti. Ancak hiçbiri Fransız Devrimi kadar sarsıcı devrimci dönüşümler yaratamadı. Devrimci atılımı o çağda olabilecek en ileri noktaya taşıyarak sadece Fransa'da değil bütün kıta Avrupası'nda dönüşümlere vesile oldu. Sarsıcı etkileri dünyanın farklı bölgelerinde hissedildi. Bu devrim "Eski Rejim" (Ancien Regime) temsilcilerini ne kadar korkuttuysa, dönemin ilerici güçleri ve düşünürleri için de o kadar umut verici oldu. Dolayısıyla hem destekçileri hem düşmanları çoktu ve bugün hala da öyle.

1789 Fransız Devrimi ilerici-devrimci güçler için esin kaynağı olurken, çağımızın burjuvazisi için nefret edilen bir olaydır. Birçok burjuva tarihçinin saldırılarına maruz kalması rastlantı değildir. Devrimin yankısının günümüze kadar devam etmesinde, sert sınıf mücadelelerine dayanan devrimci dalgaların birbirini izleyerek, burjuva sınırlarda doruğa ulaşmış olmasının önemli bir payı vardır. Ekonomik, siyasal, sosyal, düşünsel ve kültürel alanlarda gerçekleştirdiği atılımlarla burjuva devrimlerinin en ileri örneği olan Fransız Devrimi'nin bu tarihsel başarısında, başından itibaren mücadelenin en dinamik gücü olan emekçiler (Sankülotlar) çok önemli bir rol oynamıştır.

GÜÇLÜ DİNAMİKLER, ZAYIF MONARŞİ

Fransız Devrimi'nden önce İngiltere, Hollanda ve ABD devrimleri gerçekleşmişti. İngiltere'de kapitalist gelişme sıçrama yapabilecek noktaya doğru ilerliyordu. Devrimi besleyen kaynaklardan biri, bu burjuva devrimleri ile kıtada gelişen kapitalizmin Fransa'da yarattığı yankı olmuştur.

Bu sürece, Fransa başta olmak üzere kıtada gelişen güçlü bir aydınlanma hare-

keti eşlik etmiştir. "Eski Rejim" in yerleşik yargılarını sarsan düşünsel alandaki gelişim egemen sınıflarda rahatsızlık yaratsa da, tarih sahnesine çıkan burjuvazinin düşünsel alanda da kendini göstermesi kaçınılmazdı.

Aydınlanmanın güçlü düşünürlerinin çoğu Fransa'da yetişmiştir. Bu ilerleme burjuvazinin sınıf bilincinin gelişmesini sağlarken, burjuva devrim için güçlü bir ideolojik temel yaratmıştır. Fransa'da öne çıkan düşünürlerin yarattığı eserler eski rejimin ideolojik dayanaklarını sarsarak, ruhban sınıfın/kilisenin kirli işlerini örten "kutsal şalı" parçalamıştır. Diderot, D'Alembert, Montesquieu, Jean-Jaques Rousseau, Voltaire gibi düşünürlerin bugün bile ilgi yaratan eserleri çığır açıcı bir rol oynamıştır.

Diderot ve D'Alembert'in yayınlanmasına önderlik ettiği "Bilim, Sanat ve Meslekler Ansiklopedisi", tarihsel gelişmeleri materyalist yöntemle yorumlayarak, eski düzenin ideolojik temellerine güçlü darbeler indirmiştir.

Montesquieu, "Yasaların Ruhu" adlı temel yapıtında sosyal, siyasal ve dinsel kurumları incelemiştir. Bu kurumların tarihi gelişme içinde bir dizi değişikliği

uğradığını, devletlerin tarihsel gelişmelerin ürünü olduğunu, kralların iktidarlarını tanrıdan aldığı iddiasının bir safсата olduğunu ortaya koymuştur.

Jean-Jaques Rousseau, "Toplumsal Anlaşma" adlı temel eserinde, insanlar için doğal-akla uygun olanın insanların eşitliği olduğunu savunmuş, böylece eski rejimin ayrıcalıklarını gayri meşru ilan etmiştir.

Voltaire ise özellikle kiliseye saldırılmış, onun rezilliklerini teşhir etmiş, düşünce ve inanç özgürlüğünü savunmuştur.

Düşünsel alanda bu sarsıcı gelişmeler yaşanırken, o dönem toplumun yüzde 90'ından fazlasını oluşturan geniş yığınları yoksulluğa-sefalete sürükleyen eski rejime karşı öfke de büyümektedir. Devrime giden süreçte yerel ayaklanmalar eksik olmamaktadır.

Yozlaşmış monarşi giriştiği savaşların boşalttığı bütçenin doldurulması için aristokratları daha çok vergi ödemeye zorlar. Bu durum monarşi ile aristokratlar arası gerilimi artırır. Aristokratlar köylüler üzerindeki sömürüyü daha yoğunlaştırarak yükü sırtından atmak için daha da zorbalanır. Bu durum feodal toplumun iki temel sınıfı arasındaki çatışma-

yı şiddetlendirir ve yığınların monarşiye karşı biriken nefretini derinleştirir. Öyle ki, devrim öncesi süreçte halk kazancının yaridan fazlasını ekmeye harcamak zorunda kalmıştır.

Yoksulluğun bu denli derinleşmesinde bazı yıllarda hasadın kötü olmasının payı olsa da, monarşi yönetiminin bütçeyi savaşlar için harcaması önemli bir rolü oynar. 1733-1763 yılları arasında üç uzun savaşa girilir:

1733-1735 arasında Polonya ile yürütülen "Veraset Savaşı".

1741-1748 arasında Avusturya ile girişilen "Veraset Savaşı".

1756-1763 arasında kıta Avrupa'sında Prusya'ya ve sömürge hakimiyeti için İngiltere'ye karşı savaşlar.

Feodal sistemin siyasal iktidarı olan monarşi, kapitalizmin gelişimi önünde aşılması gereken bir engel haline gelmiştir. Burjuvazinin bir kesimi kralla anlaşarak reformlarla bu engelleri aşmaya çalışır. Ancak bunalımın derinleştiği 1789 yılında olayların hızlanması, 14 Temmuz'da halkın ayaklanıp Bastille'yi ele geçirmesiyle, monarşi devrimci yöntemle aşılır.

Monarşi elbette bir günde yıkılmamış, feodal ilişkiler hemen ortadan kalk-

mamıştır. Buna rağmen devrim, gelişmenin önünde engele dönüşen eski rejime ölümcül bir darbe indirerek yok oluşa giden yolu açmıştır.

DEVRİMCİ DİNAMİKLER UZLAŞMAYA İMKAN BIRAKMAZ

Devrim büyük bir alt-üst oluş yaratır. Siyasal, hukuksal, ekonomik, kültürel kurumlar geri dönüşü olmayan bir şekilde sarsılır ve bazıları parçalanır. Serflik hukuku, kişisel angarya, sürgün hukuku, köprü/yol haracı toplanması, avcılık, güvercin vurma, mandıra hakları ortadan kaldırılır. 1789'da ilan edilen Yurttaş ve İnsan Hakları Bildirgesi eşitlik ve özgürlük ve kardeşlik şiarını yükseltir. O çağda bu bildirge elbette gerçek eşitlik ve özgürlüğü getiremez. Ancak monarşiye, aristokraseye, ruhban sınıfına/kiliseye ağır bir darbe indirerek, özgürlük ve eşitlik ideallerine ulaşma mücadelesinde tarihi bir gelişmenin ifadesi olur.

Burjuvazinin önderliğinde hareket eden "üçüncü katman" (Tiers Etat) siyasi yönetimde ağırlığını koyar. Buna rağmen eski rejimin güçleri de yerinde durmaktadır. Devrimin ilk dalgası durulduktan sonra burjuvazinin bir kesimi ile aristokrase arasında ittifak arayışı sürer ancak iki nedenle fiyaskoyla sonuçlanır. İlki, halk yığınlarının aristokrasinin, ruhban sınıfının egemenliğinden kurtulma kararlılığı. İkincisi, aristokrasinin eski rejimi devam ettirme inadı. Bu durumda burjuvazi halk yığınları ile aristokraseye karşı ittifakını sürdürmek zorunda kalır.

Uzlaşma mümkün olmadığı için çatışma devam eder ve devrimci önlemler alınmasını zorunlu kılar. Kuşkusuz tüm devrimci adımlar, halk yığınlarının taleplerini kabul ettirmek için yarattığı basınçın ürünü olmuştur. O çağda devrimci olan burjuvazi, öte yandan sömürücü bir sınıf olarak halk kitlelerini yatıştırıp düzeni sağlamak için fırsat kollamaktadır.

Devrimci atılım süreci 1895'e kadar sürer. Ülkeden kaçmaya çalışan kral yakalanıp idam edilir. Ruhban sınıfına yeni kurallar dayatılır. Halktan gelen basınçla burjuvazinin çizdiği sınırlar zorlanır. O dönemde iç bütünlükten yoksun olan burjuvazinin üç belirgin temsilcisi öne çıkar. Jirondenler, Montanyarlar (Dağ Partisi) ve Jakobenler. Halk yığınlarının farklı katmanlarını ise, devrimci sürecin en dinamik gücü olan Sankülotlar temsil etmektedir.

Ticaret burjuvazisinin sözcüsü olarak hareket eden Jirondenler halka karşı güvensizdirler ve hükümet üzerinden hakimiyet kurmaya çalışırlar. Montanyarlar ile Jakobenleri suçlayan bir tutum alırlar. Robespierre ise Montanyarları, "Cumhuriyeti sadece kendileri için kurmak isteyen, sadece zenginlerin çıkarları için yö-

netmeye niyetlenen sahte yurtseverler" olarak niteler.

Esas kopuş, kralın yargılanıp idam edilmesiyle yaşanır. Burjuvazinin en geri temsilcileri olan Jirondenler geri plana itilir. Montanyarlar yönetimde öne geçerler ve sınıf çatışmaları yeniden şiddetlenir. Aristokrase devrime karşı saldırıya geçerken, Jakobenler ile ortak hareket eden Sankülotlar devrimi daha ileriye taşıyacak adımlar atılması için bastırırlar. İki ateş arasında kalan Montanyarlar, burjuvazinin çıkarlarını korumaya çalışırken, halkın taleplerini karşılayamazlar. Kötüleşen ekonomik durumun yarattığı sıkıntıların da etkisiyle güçlü bir halk hareketi yeniden başlar.

Parisli Sankülotların hareketi Haziran 1793 kışına kadar sürer. Montanyarlar geri plana düşer. Bu gelişme Jakobenlerin başa geçmesini sağlar. Daha çok orta sınıflardan oluşan Jakobenler, burjuvazinin Sankülotlara en yakın ve en devrimci kesimini temsil etmektedirler.

Yönetime geçen Jakobenlerin yanında sadece Sankülotlar kalmış, karşı cephe ise güçlenmiştir. Sadece eski rejimin artıkları değil, Jirondenler ile Montanyarlar da onlara karşıdır. Halk yığınlarını temsil eden Sankülotların devrimi burjuva sınırlarının ötesine çekmeye çalışması Jakobenler ile ittifakın sürmesini zorlaştırır. Karşı cephe ise devrimi geri çekebil-

mek için fırsat kollamaktadır.

Tarihsel olarak burjuvazinin devrimi daha ileri bir noktaya taşınması mümkün değildir. Bilinçlenen ve deneyim kazanan burjuvazi kendi düzenini kurmak için sabırsızlanmaktadır. Halkın ileri taleplerini karşılaması mümkün olmayan Jakobenlerin Sankülotlar ile ittifakı çatırdarken, karşı cephe saldırıya geçer. Robespierre'nin giyotine gönderilmesinde sonra gerici güçlerin önünde ciddi bir engel kalmamıştır. Devrimci dalga geri çekilirken, siyasi alanda yaşam "olağan akışı"na kavuşmaya başlar.

Ancak gerici güçlerin hakimiyet sağlamaları kolay değildir. Nitekim Jakobenlerin tasfiye edilmesinden sonra kurulan Direktuar Hükümeti'ni (1795-1799) Napolyon Bonapart darbeyle devirir. İmparator olan Napolyon, başka ülkeleri işgal ederken, "Ancien Regime"leri yıktığını söyleyerek Fransız Devrimi'nin saygınlığından yararlanır.

SON DALGA "EŞİTLER KOMPLOSU"

Devrim sürecine devrimci enerjiyi veren halk yığınları, kendi siyasi örgütlerini kuramamışlardır. Süreç boyunca burjuvazinin önderliğinde mücadele ederler. Bu güçlü dinamik, monarşi-aristokrase-ruhban sınıfı cephesine karşı mücadelede burjuvazinin temel dayanağı

olmuş, aynı zamanda burjuvaziye devrimi iletmesi için basınç altında tutmuştur.

Altı yıllık mücadele sonunda Sankülotlar kadrolarını yitirmiş ve yıpranmış durumdadırlar. Buna rağmen Jakobenler ile yollar ayrılınca ilk kez burjuvaziden bağımsız bir örgütlenmeye yönelirler. Gracchus Babeuf önderliğinde gelişen bu hareket, emekçilerin iktidarı ele geçirmek amacıyla kurdukları ilk devrimci örgüt kabul edilir. İlk olmanın eksikliklerine rağmen bu hareket, halkın taleplerinin karşılanabilmesinin tek yolunun özel mülkiyeti ortadan kaldırmak olduğunu saptar. Gizli örgütlenen, sınırlı sayıda militanla iktidarı ele geçirmek için komplolar hazırlayan bu hareketin zafere ulaşma şansı yoktur. Nitekim "Eşitler Komplosu" açığa çıkarılır ve Babeuf 1797'de idam edilir. Sonradan "Baböçülük" diye anılan hareket, bir tür program olan "Eşitler Manifestosu"nu yayınlamıştır.

Marx ile Engels Babeuf'ü "büyük çağdaş devrimler" sırasında "proletaryanın taleplerini dile getiren" devrimcilerden biri kabul etmişlerdir. "Marksizm Sözlüğü"nü Baböçülük maddesinde ise "Eşitler Komplosu"nu şöyle tanımlamaktadır:

"... Eşitler Komplosu (1796), ayaklanmacı bir yönetici komitenin önderliğindeki kısıtlı sayıda güvenilir militanın girişimine dayanıyor, rejimin ayaklanmayla devrilmesini ve iktidarın alınmasından sonra toplumun ve yeni kurumların inşasını gerçekleştirecek olan devrimci bir diktatörlüğün kurulmasını öngörüyordu." (Yordam Kitap)

Kaynak: Albert Soboul, Fransız Devrimi'nin Kısa Tarihi, İnter Yayınları

Zirvelerin gölgesinde körüklenen Suriye savaşı

2011'de Suriye'nin paylaşılması için başlatılan savaş Suriye halklarına büyük acılar yaşatmaya devam ediyor. Bugüne kadar süren savaşta yüzbinlerce insan hayatını kaybederken, milyonlarca insan da yerinden edilerek, göçe zorlandı. Yakılıp yıkılan ülkenin ekonomisi iflasa sürüklendi. Açlık, yoksulluk ve çok yönlü sefalet girdabına itilen Suriye'de 11 milyon kişi insani yardıma muhtaç hale geldi, 9 milyon insan yeterli gıdadan mahrum bırakıldı.

Savaş öncesinde Suriye'nin nüfusu 21 milyon civarındaydı. Dünya Bankası'nın verilerine göre Suriye nüfusu 2019'da 16 milyon 900 bine düştü. İşgalci güçlerin ve onların kanatları altında büyüyen silahlı çetelerin katliamlarına bağlı olarak bazı kentler ve yerleşim alanları boşalırken, silahlı çetelere dayanacakları temel sağlamak için İdlib gibi kentlerin nüfusları hızla çoğaltıldı. BM kaynaklarına göre, 2017 öncesinde İdlib'in nüfusu 1,5 milyon iken, silahlı çetelerin temizlendiği bölgelerdeki halkın bu bölgeye göç ettirilmesi sonucunda ikiye katlanarak, 3 milyonu geçti.

Türk sermaye devletinin açıkladığı verilere göre ise, Türk ordusu ve cihatçı çetelerin işgali altındaki Afrin ve "Fırat Kalkanı" bölgesinin nüfusu 2 milyona yaklaşmış durumda. Ülke nüfusunun üçte birine denk gelen 6 milyon Suriyeli, bugün fiilen ülkeden kopartılmış olan ve değişik güçlerin işgali altında bulunan toprak parçalarında yaşıyorlar. İşgal altındaki topraklarda, Suriye Lirası'nın yerine Türk Lirası'nın kullanılmasının teşvik edilmesi işgalcilerin işgal ettikleri topraklarda kalıcı olmayı amaçladıklarını gösteriyor.

FIRAT KALKANI KORUMASINDA HTŞ HÜKÜMETİ

Bu arada savaşa sözde "siyasi bir çözüm" bulmak gerekçesiyle yapılan Astana görüşmelerinin sonucusu 1 Temmuz Çarşamba günü gerçekleştirildi. Astana'da İdlib'in silahlı çetelerden temizlenmesiyle yükümlü kılınan Türk sermaye devleti, bu çeteleri bölgeden temizlediği gibi, "gözetim ve koruması altındaki" İdlib'de HTŞ'nin "Kurtuluş Hükümeti" kurmasını teşvik etti ve ona koruyuculuk kalkanı sağladı.

Askeri ve polis gücüne sahip olan

HTŞ, eyaletteki "eğitim ve sağlık hizmetlerini" karşılıyor ve idareyle ilgili kuralları koyuyor. Türkiye'ye geçişlerin sağlandığı Cilvegözü sınır kapısı da HTŞ'nin elinde bulunuyor. İdlib'de kullanılan temel gıda malzemeleri, ilaç, tekstil gibi ürünlerin ticareti de Cilvegözü kapısı üzerinden Türkiye ile yapılıyor. 10 Haziran'da HTŞ'nin ekonomiden sorumlu ismi Bassel Abdülaziz, günlük alışverişlerde Türk Lirası'nın kullanılacağını, İdlib'de de maaşların TL ile ödeneceğini duyurdu. Ekmek, benzin, ilaç gibi hayati önemdeki alışverişlerin TL ile yapılması zorunlu hale geldi. İdlib'de görev yapan uluslararası sivil toplum kuruluşları ve derneklerinin çalışanlarının ücretleri de TL ile ödeniyor. Hem HTŞ hem diğer bölgelerdeki güçlerle iş yaptığı için ismini vermek istemeyen bir tüccar, ticari işlemleri ve para transferleri konusunda şunları söylüyor: "Benim şimdiye kadar bildiğim İdlib'deki insanlar bu tüccarlara toplam 6 milyon dolar verdi. O para ya Türkiye'ye götürüldü ya da El Bab, Afrin ve Cerablus'a götürülüp PTT üzerinden TL'ye çevrildi."

BBC Türkçe'ye konuşan, Kuzey ve Doğu Suriye Özerk Yönetimi Eş Başkan Yardımcısı Bedran Çiya Kürd ise durumu şu şekilde yorumluyor: "Bu, Türkiye'nin bu bölgeleri ilhak etmekte olduğunu teyit eden sayısız kanıttan biridir. Türkiye'nin Suriye'de kontrol ettiği bölgeler, Suriyeli karakterini yitirmektedir. Bu politikanın Suriye krizinin çözümü ile bölgedeki barış

ve istikrarın geleceğinde ciddi ve negatif yansımaları olacaktır."

Şam'da yaşayan ve hükümete yakınlığıyla bilinen siyasi analist Arif Della da BBC'ye verdiği cevaplarında benzer görüşleri dile getiriyor: "Bazı bölgelerde TL kullanımının arkasında doğrudan Türkiye vardır. Bu uygulama ve aralarında Türkiye'nin Suriye topraklarında insanları tutuklaması, apartheid duvarları örmesi, Suriye topraklarında Türkiye bayrağı dalgalandırması ve hem Türkiye hem de Türkiye'nin desteklediği terörist gruplar tarafından işgal edilen yerlerdeki okullarda Türk eğitim müfredatını dayatması; Türkiye'nin siyasetinin, işgalini sağlamlaştırmaya doğru gittiğini teyit etmektedir." Della, "Türkiye ile Suriye arasındaki ikili ilişkiler, işgal eden ve işgal edilen seviyesine gelmiştir. İşgali Suriye-Türkiye ilişkilerini tanımlayan tek kavramdır ve buna Suriye tarafından kesinlikle karşı çıkılmalıdır." diyor

"SURIYE İÇİN SAVAŞ" "LIBYA İÇİN SAVAŞ" A DOĞRU EVRİLİYOR

Suriye ve Ortadoğu'yu paylaşma savaşlarının Suriye'de ortaya çıkardığı vahim tablo bu iken, Astana görüşmeleri çerçevesinde Türkiye-Rusya-İran üçlü zirvesinin bir kez daha toplanmış olması, bölgedeki durumun daha da ağırlaşacağını gösteriyor. "Suriye savaşına siyasi çözüm bulmak için" kaç toplantının yapıldığını saymak mümkün değil. Ancak,

yapılan zirvelerden sonra bölgedeki durumun daha da ağırlaştığını, savaşın yaygınlaştığını her gözlemci rahatlıkla tespit edebilir. Son zirvenin ardından perde arkasında hangi pazarlıkların yapıldığının ayrıntısı henüz bilinmiyor. Fakat kamuoyuna yönelik olarak yapılan açıklamalarda riyakarlığın ölçüsünün kaçırılmış olması, tehlikenin boyutlarını gösteriyor.

AKP şefi Erdoğan söz konusu toplantıda, "Suriye'nin siyasi birliğinin ve toprak bütünlüğünün muhafazası sahada sükunetin tesis edilmesi ve ihtilafa kalıcı bir siyasi çözüm bulunması temel önceliklerimizdir." açıklamasında bulunmuştu. Bu sözlerin bölgede yaşanan bu kadar acıdan sonra hiçbir inandırıcılığı ve kıymeti harbiyesi yoktur elbette. "Sahada sükunetin" bir ülkenin topraklarının işgaline ve uydu devletçikler kurulmasına son verilmeden sağlanamayacağı açık. Keza AKP şefi, egemen bir devletin para birimi yerine işgalci bir devletin para biriminin dolaşıma sokulmasının, eğitim müfredatının işgalci ülkeye göre uyarlanması "sahada sükunet"e ne gibi bir katkısı olduğunu da açıklamıyor.

Zirvede konuşan Putin ise IŞİD'in Suriye'nin kuzeydoğusunda faaliyetlerini ciddi oranda artırdığını söyleyerek, Suriye'nin kuzeybatısında yer alan İdlib'deki durumun "tehlikeli" olduğuna dikkat çekti. Öncelikleri ve amaçları kökten farklı olan Astana garantörlerinin ağızlarına aldıkları "barış" sözcüğü oldukça iğreti kalıyor. Şam yönetiminin (elbette Rusya'nın desteğiyle), İdlib'e yönelik başlattığı operasyon mart ayında Türkiye ile Rusya arasında varılan anlaşmayla durdurulmuştu.

1 Temmuz'da video konferans yöntemiyle yapılan toplantıda söylenen sözler bölgedeki durumun daha çok alevleneceğini gösteriyor. Suriye savaşının giderek Libya savaşıyla iç içe geçmesi ve ABD'nin bölgedeki varlığını Türk sermaye devleti üzerinden daha çok göstermesi, durumu daha da ağırlaştırıcı temel faktörler olacaktır. ABD'nin kendi rakiplerinin, özellikle de Çin'in yolunu kesme hesapları ile AKP-MHP rejiminin ülke içerisinde derinleşen sorunları bir fetih savaşıyla ertelemeye olan ihtiyacının kesişmesi, bölge için asıl tehlike olmaya devam ediyor.

Çin-Hindistan anlaşmazlığı

Haziran ayı sonlarında Çin-Hindistan sınırında yaşanan çatışmalarda, 1975 yılından bu yana ilk defa askerler öldü. Dünyanın en kalabalık, aynı zamanda nükleer güç olan iki ülkesi arasında gerilimin tırmanması doğal olarak kaygı yarattı. 3 bin 500 km'yi aşan sınıra sahip iki ülke arasında gerginlikler yeni değil. Ancak yapılan anlaşmalar gereği bu sınırda temas kuran askerler silah taşımıyor. 45 yıl aradan sonra ilk defa (ateşli silahların kullanılmadan) yaşanan çatışmada her iki taraftan onlarca askerin ölmesi, gözlerin bu bölgeye çevrilmesine neden oldu.

ABD'nin Çin'e karşı yürüttüğü ticaret savaşı Pandemi gölgesinde devam ederken yaşanan çatışma, gerilimin tırmanmasında Trump yönetiminin rolüne dikkat çekilmesine neden oldu. Hindistan'ın faşizan eğilimli başbakanı, ABD ile ilişkileri geliştiriyor. Çin'i "baş düşman" ilan eden ABD'nin Hindistan'ı komşusuna karşı kışkırtması şaşırtıcı değil elbet. Yine de Hindistan'ın salt ABD'yi memnun etmek için Çin'le çatışmaya girmeyeceği açık. Hindistan-ABD yakınlaşması gerginliği arttıran bir faktör olsa da, sorunun hem tarihsel hem güncel sebepleri de var.

TİBET SORUNUNDA KONTROLLÜ GERİLİM!

İki ülke arasındaki ilişkilerin arka planına bakıldığında, gerilim yarım asrı aşan bir geçmişe dayanıyor. Hindistan bağımsızlığını 1947'de kazandı. Çin Devrimi ise 1949 yılında zafere ulaştı. Hindistan "pasif direniş" eksenli bir mücadele ile bağımsızlığını kazanırken, Çin ise baştan beri komünist partisi önderliğinde gelişen uzun süreli devrimci halk savaşıyla zafere ulaştı.

1949'dan itibaren iki ülke ilişkileri olumlu yönde ilerledi. Ancak "Çinli-Hintli kardeşler" şarkılarının bestelendiği bu dönem uzun sürmedi. Binlerce km'lik sınır bölgesinde her iki tarafın da hak iddia ettiği bölgelerin olması yaşanan gerilimin kaynağı. Her biri diğerini toprağını işgal etmekle itham ediyor ve bu halen aşılabilmemiş değil.

Gerilim konularından birini Tibet oluşturuyor. Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) 1950'de Tibet'i ilhak etti. İlhaka karşı 1956'da başlayan gösteriler 1959'da bastırıldı. O zamandan beri Tibet Çin'in

bir parçası. Halen Hindistan'da kurulu "Tibet Sürgün Hükümeti"nin Hindistan tarafından desteklenmesi, gerilim konularından biri.

İki ülke arasındaki gerilim 1962 yılında doruk noktasına ulaşır. 32 gün süren Çin-Hindistan çatışması yaşanır. Çatışmadan galip çıkan Çin, Hindistan topraklarına giren askeri güçlerini çeker. Böylece sınır olduğu gibi korunur. Sürtüşmeler 1975 yılına kadar devam etse de, ciddi bir çatışmaya dönüşmez. 1975 yılında yapılan anlaşmadan sonra ise, sınır bölgesinde devriye gezen her iki ülkenin askerleri silahsızlandırılır.

2013'ten sonra sınırdaki gerilim yeniden tırmanmaya başladı. 2017'de çatışmayı tetikleyecek kavgalar yaşansa da sorun bir şekilde çözüldü. Geçtiğimiz Mayıs ayında yeniden sıklaşan sınır kavgaları, onlarca askerin öldüğü son çatışma ile doruğa çıktı. Buna karşın taraflar ateşli silah kullanmadılar. Toplam sürece bakıldığında, gerilimin bir türlü aşamadığı ancak kontrol altında tutulduğu görülüyor.

ESAS GERİLİM NÜFUZ ALANLARI ÇATIŞMASINDAN KAYNAKLANIYOR

İki dev gücün bugün sınır anlaşmazlıklarından dolayı ciddi bir çatışmaya girmeleri olası değil. Nitekim 1962'den bu yana ciddi bir çatışmaya girmekten kaçındılar. Ancak her iki ülkede azgın kapitalist sömürüye dayalı gerçekleştirilen büyük atılım, Asya-Pasifik'te iki küresel gücün ortaya çıkmasını sağladı. Çin'in gücü her bakımdan çok ilerde olsa da, Hindistan'da azımsanmayacak bir güce ulaşmayı başardı.

Her iki ülke de Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) ile BRİCS üyesidir. Rusya'nın da dahil olduğu bu iki örgütün bünyesinde ortak hareket etseler de, kapitalist ülkeler olarak nüfuz alanlarını genişletme politikasından dolayı da yer yer karşıya geliyorlar.

2,4 milyon askerden oluşan ordusunu kullanmadan etki alanını genişleten Çin, Hindistan'ın komşularıyla da işbirliğini geliştiriyor. Nepal, Myanmar, Pakistan, Sri Lanka, Filipinler gibi ülkelerle ekonomik-ticari ilişkileri geliştiren Çin'in, bu ülkelerde askeri üsler kurmak istediği iddia ediliyor. Hindistan'ı en çok rahatsız eden gelişmelerden biri, Çin-Pakistan ilişkilerinin son yıllarda hızla geliştirilmesidir. Zira 1947'de İngiltere'den bağımsızlığın kazanılmasından hemen sonrasında, Pakistan'ın Hindistan'dan ayrılmasıyla başlayan Keşmir sorunu halen aşılabilmemiş değil. 1947'den bu yana üç defa (1947, 1965, 1999) savaşa neden olan Keşmir sorunundan dolayı Hindistan Pakistan'ı "birinci düşman" kabul ediyor.

ABD politikasını destekleyen ve Hindu ırkçılığını temsil eden güçler, "Çin bizi kuşatıyor" propagandasını son dönemde yaygınlaştırdılar. Çin mallarının Hindistan'a girişinin yasaklanmasını talep eden ırkçı-sağ, ABD ile işbirliğinin daha da geliştirilmesini istiyor. Hindu-ırkçılığını kışkırtan politikalar izleyen Narendra Modi hükümeti de, temsil ettiği sınıfın çıkarlarına uygun olduğu düşüncesiyle ABD politikalarına yedeklenmeye eğilimli. Bu eğilimin Çin ile gerilimi daha da tırmandırma ihtimali yüksek.

ABD KİŞİRTİYOR

Çin'i "baş düşman" ilan eden ABD,

başka güçleri de ekileyerek ya da baskı yaparak, Çin'e karşı bir "haçlı seferi" ilan etme arayışında. Görüldüğü kadarıyla Hindistan yönetimi, Asya-Pasifik'te ABD için "en kullanışlı" aktör olmaya aday. Aşırı sağcı-faşizan Narendra Modi yönetimi ABD ile işbirliğini hızla geliştiriliyor.

Trump yönetimi, batı kökenli büyük tekellerin Çin'deki işletmelerinin Hindistan'a taşınması için çaba harcıyor. Hindistan burjuvazisi ve hükümeti de bundan medet umuyor. "Hint-Pasifik Bölgesi" tanımını piyasaya süren ABD'nin hedefi, merkezinde Hindistan'ın bulunduğu Çin karşıtı bölgesel bir güç oluşturmak. ABD'nin de katılımıyla Hindistan-Japonya-Avustralya üçlüsünü bir araya getirecek bir tür "Çin karşıtı cephe" kurma çabası da devam ediyor.

Ancak ABD'nin bu hedefine ulaşması kolay değil. Özellikle Japonya ile Hindistan, Çin'in gelişmesinden korkular da, bu ülkeyle önemli ekonomik-ticari-mali ilişkilere sahipler. Japonya ile Avustralya'nın Çin'le çatışma için hevesli olmadıkları kesin. Çin'le gerilimi tehlikeli bir noktaya taşıyacak bir maceraya atılmak Hint egemenlerinin de çıkarına değil. Buna rağmen ABD'nin uğursuz elinin Asya-Pasifik bölgesini karıştırmaya devam edeceği, bunun bölgenin-dünyanın geleceği açısından risk oluşturduğu açık.

RUSYA ARABULUCU

ŞİÖ ile BRİCS'te Çin-Hindistan ikilisinin ortağı olan Rusya, gerilimin tırmandırılmasını engellemek için çaba harcıyor. Nitekim Putin yönetimi, pandemiden dolayı Moskova'da gecikmeli yapılan Zafer Günü kutlamalarına Çin ve Hindistan dışişleri bakanlarını davet etti. İki ülkenin

bakanı Rus mevkidaşları Sergey Lavrov ile aynı platformda yer aldılar.

İki büyük güç arasındaki sorunların çatışma olmadan çözülmesi, en azından kontrol altında tutulması Rusya için büyük bir önem taşıyor. Bu hem ŞİÖ ile BRİCS'in geleceği açısından hem de Hindistan'ın ABD'ye daha çok angaje olmaması açısından böyledir. Nitekim Rusya tüm diplomatik yeteneklerini bu uğurda sefer ediyor. Öte yandan Rusya için Çin-Hindistan ikilisiyle kurduğu ittifakların devamı, ABD tacizlerine karşı koymak açısından da ekonomik ambargonun yaratacağı mali kayıpları azaltmak açısından da önemli.

ANLAŞMA SAĞLANDI, GERİLİM SÜRÜYOR

Çatışmalar gerilimi tırmandırsa da iki ülke arasındaki diyalog sürüyor. İki taraf da sorunların barışçı yöntemlerle çözülmesinden yana olduğunu ilan etti ve anlaşmanın sağlandığı açıklandı. Verili koşullarda çatışmaların tırmanmasını tercih etmedikleri açık.

Bununla birlikte gerilim sürüyor. 4 Temmuz Cumartesi günü çatışmanın yaşandığı Ladakh bölgesini ziyaret eden Hindistan Başbakanı Modi, sınır bölgesindeki askerlerle çektiği fotoğrafı sosyal medyada yayınlarken, Çin'in sınır uçlarına dokundu. Modi'nin ziyaretini provokatif bir tutum olarak değerlendiren Çin sert tepki gösterdi.

Bu arada Hindistan, Çin şirketlerine kısıtlamalar getirerek bir karşı hamle daha yaptı. Haziran sonunda TikTok, CamScanner, Share it, Wechat, UC tarayıcı, Xender ve Clean-master'in de aralarında bulunduğu Çinli teknoloji şirketlerine ait 59 mobil uygulamayı "Hindistan'ın egemenliği, bütünlüğü, savunması, güvenliği ve kamu düzenine karşı zararlı faaliyetlerde bulunduğu" iddiasıyla yasakladı.

Çin Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü, Hindistan'ın Çinli şirketlere ve Çin mallarına yönelik kısıtlamasına ilişkin açıklamalarda bulundu. Yeni Delhi yönetimi ile orta yolda buluşabilmeyi umduklarını, iki ülke arasındaki ilişkilerin genel anlamda korunması gerektiğini belirten dışişleri sözcüsü, "Hint tarafı, Çin'e yönelik yanlış bir stratejik hesaplama yapmamalı" uyarısında bulundu. Açıklamada, "Son zamanlarda bazı Hint siyasetçiler, sürekli Çin-Hindistan ilişkilerine zarar veren sorumsuzca açıklamalarda bulunuyor... Çin gerekli önlemleri alacak ve Çinli şirketlerin yasal hak ve çıkarlarını koruyacak." ifadeleri de yer aldı.

Sınır çatışmaları şimdilik kontrol altına alınmış görünüyor. Buna rağmen önümüzdeki süreçte gerilimi tırmandıracak yeni hamlelerin yapılması sürpriz olmayacaktır.

ABD ve Çin arasında Hong Kong gerilimi

ABD, emperyalist-kapitalist rekabette hedef aldığı Çin'e karşı hamlelerine birini daha ekleyerek yeni yaptırım kararı almıştı.

ABD emperyalizminin şefi Donald Trump'ın imzaladığı yasa tasarısıyla birlikte, Hong Kong Özel İdari Bölgesi'ne getirilen Ulusal Güvenlik Yasası'ndan Çin sorumlu tutuldu. Böylece yasa geçiren Çinli yetkililerle iş yapan bankalara yaptırım uygulanacak. Hong Kong'daki eylemlere müdahaleden sorumlu tutulan kolluk güçlerinin de hedef alındığı yasa tasarısında Hong Kong'a yönelik imtiyazlar da kaldırıldı.

Bu yasa tasarısına karşı Çin Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, Çin'e yaptırım tehdidinde işaret edilerek "Bu Hong Kong'un işlerine ve Çin'in işçilerine çirkin bir müdahale" denildi.

ABD'nin yürürlüğe giren yasanın, uluslararası ilişkilerin esaslarını ve hukuku ihlal ettiği belirtilen açıklamada, Çin'in "meşru çıkarlarını koruma" vurgusuyla yanıt verileceği ifade edildi. Bakanlık, ABD'nin tutumunu değiştirmesi

gerektiğini vurgulayarak ABD temsilciliklerine ve ilgili kişilere yaptırım uygulanacağını açıkladı.

"Hong Kong gerilimi" ABD ve Çin arasındaki emperyalist rekabetin bir boyutunu oluşturuyor. "Ticaret savaşı"nda "birinci seviye anlaşma"ya rağmen, ABD yönetimi Çin merkezli sosyal medya şirketlerini hedef alacağını ilan etmişti. ABD Başkanı Trump yakın zamanda Çin'le yeni bir anlaşma yapılmayacağını da açıkladı.

ABD emperyalizminin Asya-Pasifik'e yönelik askeri hamleleri, yeni tatbikatlarla bu ay başında devam ediyor. Küresel hegemonyasının derdinde olan ABD,

bölge devletleriyle de Çin karşıtı işbirliğini pekiştirme çabaları güdüyor. Ayrıca, D. Trump'ın Çin'i kuşatma hamlelerinde Hindistan da özel bir rol oynuyor. Bu, son dönemde tekrar alevlenen Hindistan-Çin gerilimine de yansıyor. Zira ırkçı D. Trump, faşist N. Modi ile işbirliği içerisinde geliştirerek bölgedeki gerilimleri kışkırtmayı hedefliyor.

Küresel çapta hegemonyasını korumaya çabalayan D. Trump, pandemi sürecindeki aczini de Çin düşmanlığıyla örtmeye çabalamıştı. Tüm bunlar; ABD-Çin geriliminin askeri, ekonomik, siyasi ve hukuki vb. yönleriyle çeşitli konular üzerinden, karşılıklı hamlelerle devam edeceğine işaret ediyor.

Güney Çin Denizi'nde tatbikatlar

ABD'nin Çin'e karşı yürüttüğü ticaret savaşı, büyük güçler arasındaki nüfuz alanları çatışmasının görünümünden biri. ABD dünyanın en yıkıcı militarist aygıtına sahip olsa da, Çin gibi dev bir küresel güç karşısında "askeri seçenek" gündemi sözkonusu değil. Bununla birlikte militarist aygıtlarla yapılan karşılıklı güç gösterileri eksik olmuyor.

Bunun son örneği ABD'nin 4 Temmuz'da iki büyük uçak gemisi ile dört savaş gemisini Güney Çin Denizi'ne göndermesiyle yaşandı. Çin'e dış göstermek için 12 bin denizcinin katıldığı bir tatbikat düzenleyen ABD savaş aygıtı, dünya jandarmasının gücünü ispatlama çabasında. Tatbikata ilişkin açıklama yapan Amerikalı tuğamiral, ortaklarına ve müttefiklerine, bölgesel güvenlik ve istikrara bağlılıklarını gösteren bir sinyal vermeyi amaçladıklarını söyledi. Tatbikatın Çin'in bölgedeki yükselen askerî varlığına bir yanıt teşkil ettiğini vurgulayan Amiral, bölgede tatbikat yapan Çin donanmasıyla temas sağlandığını, ancak herhangi bir olay yaşanmadığını

belirtti.

ABD ordusu tarafından yapılan açıklamada ise "meydan okuma" tonu dikkat çekti. Tatbikata B52 bombardıman uçaklarının da katıldığı ve iki taarruz grubunun Çin karşısında sinmeyeceği vurgulandı.

Öte yandan Trump yönetimi ve ABD medyası Çin'i hedef alan söylemlerini sertleştiriyor. Ticaret savaşının yanı sıra Hindistan başta olmak üzere Asya-Pasifik ülkelerini Çin'e karşı kışkırtmak, ABD güdümünde bölge ülkeleriyle (Hindistan-Japonya-Avustralya) bir ittifak oluşturmak için çaba harcıyor.

Çatışmaya "ideolojik" bir kılıf uydurmak isteyen Trump yönetimi, "ÇKP'nin geleceğimizi belirlemesine izin veremeyiz" türünden söylemler de kullanmaya başladı. Bu söylem, Avrupa Birliği'nin "Çin'e karşı ortak cephe"de aktif rol üstlenmelerini sağlamak için baskı aracı olarak kullanılıyor. Çok istekli olmasalar da, Washington'dan bağımsız tutum geliştirmede tutuk davranın AB şefleri de

arada bir Çin'i hedef alan açıklamalar yapmak durumunda kalıyorlar.

ABD'nin dört koldan hedef aldığı Çin de her hamleye uygun bir karşılık veriyor. ABD ile aynı bölgede tatbikat yapan Çin, Washington'daki savaş kundaklarına "burası benim egemenlik alanım" mesajını bir kez daha hatırlattı. Güney Çin Denizi'nin onda dokuzu üzerinde egemenlik iddiasında bulunan Pekin yönetimi, bundan hareketle ABD tarafından tatbikat düzenlenmesine sert tepki gösterdi.

Çin Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, ABD'nin güç gösterisi yapmak için kasıtlı olarak Güney Çin Denizi'nde tatbikat yaptığı savunuldu. ABD'nin Çin ile komşuları arasında gerilim yaratmak istediği, bu çerçevede gizli hedefleri bulunduğu ve Güney Çin Denizi'ni militarize etmeye çalıştığı ileri sürüldü.

Tüm bu yaşananlar Asya-Pasifik'te gerilimin artacağını gösteriyor.

Devrimci Gençlik Birliği MYK haziran ayı toplantı sonuçları

Özgürlük devrimde, gelecek sosyalizmde!

DGB MYK haziran ayı toplantısı başta tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs pandemisi ve pandeminin işçilere, emekçilere ve gençliğe dönük etkileri olmak üzere bir dizi gündemi değerlendirdi.

Koronavirüs pandemisi, dünya çapında etkisini 2020'nin ilk aylarından bugüne sürdürüyor. Geline yerde yaşamını yitirenlerin sayısı yarım milyona yaklaşırken, hastalığa yakalananların sayısı ise yüz milyonlara dayandı. Dünya çapında gelişmişlikleriyle övünen ABD ve Avrupa ülkeleri pandeminin adeta merkezi oldu. Kapitalist sağlık sistemleri, neredeyse çökme noktasına geldi. Kapitalistler daha fazla kar için milyonlarca işçi ve emekçiye doğru düzgün önlem dahi almadan zorla çalıştırdı. Bunun sonucunda fabrikalar ve sanayi havzaları salgının merkezleri haline geldi.

Türkiye'de ilk vakanın resmi olarak açıklandığı 11 Mart'tan bu yana "pandemi" nedeniyle bir dizi kısıtlama ve "tedbir" devreye sokuldu. Bunlardan biri de tüm eğitimin her kademesinde verilen "ara" oldu. Mart ayından başlayan ara tüm dönemi kapsayacak şekilde uzatıldı. İlk ve ortaöğretimde EBA TV üzerinden, üniversitelerde ise her üniversitenin kendi sistemi üzerinden online eğitime geçildi. Elbette halihazırda eğitimde yaşanan sorunlar, online eğitimde de katlanarak devam etti. EBA TV üzerinden dinci gerici propaganda; ilahi dinletilmesi, Adnan Menderes'in idamının gösterilmesi başta olmak üzere devam etti. Üstelik internet ve teknik altyapı (bilgisayar, tablet vb.) erişimi olmayan öğrenciler bu göstermelik eğitimden dahi yararlanamadı.

Üniversitelerde ise online eğitim süreci daha büyük bir kaosa dönüştü. En büyük bütçelere sahip köklü üniversitelerin dahi online eğitim verecek altyapısı bulunmuyordu. Bu eksiklikler sözde giderildiğinde ise sistemler çöktü. Online eğitim kaosu üniversitelerin sınav döneminde de devam etti. Bazı üniversitelerde sınavlarda zorunlu kamera açılması ve kopya çekilmeyeceğine dair "şeref sözleşmesi" imzalanması gibi insan onuruna aykırı uygulamalar zorunlu hale getirilmeye, uygulanmaya çalışıldı. Ayrıca online eğitimde sınav, ödev vb. uygulamaların nasıl gerçekleşeceğine dair karar alma süreçleri, üniversitelerin

öznelere, yani öğrenci ve öğretmenlere hiç sorulmadan doğrudan rektörlükler eliyle ilerletildi. Elbette halihazırda niteliksiz olan, toplumsal ihtiyaçları göz önüne almadan verilen üniversite eğitiminin sorunları online eğitimde de bu şekilde devam ettirildi. Ancak birçok üniversiteden bu uygulamalara karşı tepkiler yükseldi. Belli üniversiteler zorunlu kamera uygulaması gibi dayatmalardan vazgeçmek zorunda kaldı. Üniversitelerin online eğitimine de yine öğrencilerin büyük bir kısmı internet ve teknik altyapı eksikliğinden ötürü erişemedi.

Eğitimde yaşanan kaos, elemeci lise ve üniversite sınavları üzerinden de devam etti. Salgın tehdidi ortadan kalkmadan ve eğitimde kayıp zaman dahi telafi edilmeden sınavların yapılacağı açıklandı. Oluşan tepkiler ve salgının seyri sonucu üniversiteye giriş sınavları 1 ay ertelendi. Ancak bu ertelemeyen birkaç hafta sonra "turizm sektörünün" olumsuz etkileneneceği gerekçesi ile sınavlar yeniden öne çekildi. Sınav tarihlerinin yap-boza dönmesi üzerine gençler arasında yayılan öfke ve tepki sosyal medyada günlerce dile geldi.

Kuşkusuz sağlık sistemi ve eğitim sistemi başta olmak üzere bir dizi önemli kamusal alanın çökme noktasına gelmesi nedensiz değil. Bu çöküşün gerisinde yıllardır uygulanan neoliberal politikalar ve kapitalizmin insana ve doğaya karşı acı-

masızca uyguladığı yıkım saldırıları yer alıyor.

Koronavirüs pandemisi ile birlikte bütün bunların yanında dünya çapında işsizlik, yoksulluk ve açlık da arttı. Kapitalistler pandemiye fırsata çevirerek kârlarından ödün vermediler. Kapitalist devletler, sermayedarların zarar etmesini önlemek adına milyonlarca dolarlık teşvikler verirken, işçi ve emekçileri zorunlu çalışmaya mecbur bıraktılar.

Koronavirüs pandemisi, kapitalist sistemin dünyanın her yerinde çürüdüğünü ve yıkılmaya yüz tuttuğunu gözler önüne serdi. Kapitalist sistemin yoğunlaştığı sömürü, eşitsizlik, ırkçılık gibi uygulamalar geniş işçi, emekçi ve gençlik kitleleri tarafından dünyanın bir çok yerinde öfke ile karşılandı. Pandeminin en ağır seyrettiği ülkelerde işçi ve emekçilerin öfkesi George Floyd'un katledilmesi ile sokağa taşdı. ABD'de George Floyd'un ırkçı polislerce katledilmesi, başta ABD olmak üzere, Avrupa ülkelerinde ve Latin Amerika ülkelerinde gençlik kitlelerinin yoğun olarak katıldığı günlerce süren militan eylemliliklere neden oldu.

Türkiye'de de başta sağlık ve eğitim sisteminde yaşanan kaos, kapitalist sistemin çürümüşlüğü bir kez daha gözler önüne serdi. Patronların daha fazla kar için 5 milyona yakın öğrenci salgın tehlikesi ortadan kalkmadan sınavlara girmek

zorunda bırakıldı. Her gün üniversite öğrencilerinden online eğitim uygulamalarına karşı sesler yükseldi. Bugün için sosyal medya üzerinden de olsa, yansıyan tepkiler yarının büyük öfke patlamalarına dönüşebilir.

Kapitalist sistem, milyonların yaşamını felakete sürüklüyor. Pandemi gibi bir süreç, bunu daha çıplak bir şekilde gözler önüne serdi. Bu sürecin ağır faturası işçileri, emekçileri ve gençliği farklı alanlarda, ancak temelde ise bir bütün olarak etkiledi. İşçi ve emekçilerin ücretli izin talebini tanımayıp çalışmak zorunda bırakanlar, milyonlarca gencin eğitim hakkını da gasp etmeye devam etti.

Geniş gençlik kitleleri bu süreçte eğitim hakkının elemeci sınav sistemi, online eğitim kaosu vb. uygulamalarla gasp edilmesine ve geleceksizlik dayatmalarına karşı öfke biriktiren; sermaye devletinin artan baskı ve terörüne karşı da gençlik içerisinde özgürlük özlemi daha da kuvvetleniyor!

Bütün bunlara karşı Devrimci Gençlik Birliği, yeni dönemde de kapitalist sistemin yarattığı yıkıma karşı birlik olmaya, örgütlü mücadeleyi başta okullarda, sokaklarda olmak üzere toplumsal yaşamın her alanında büyütme çağırıyor!

DEVİRİMCİ GENÇLİK BİRLİĞİ
HAZİRAN 2020

LGS sonuçları açıklandı;

Eğitim sistemi yine sınıfta kaldı!

Pandemi koşullarına rağmen 20 Haziran'da gerçekleştirilen LGS sınav sonuçları açıklandı. Milli Eğitim Bakanlığı sınav sonuçları ile birlikte sınav başarı ortalamalarını da duyurdu.

Açıklamaya göre, bu sene 1 milyon 472 bin 88 öğrenci sınava girdi. Geçen seneye oranla sınava giren öğrenci sayısında % 43'lük bir artış olduğu ifade ediliyor.

Türkçe testi doğru cevap oranı ortalaması 20 sorudan 10 olurken, soru sayısı 10 olan T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük alt testinde doğru cevap sayısı ortalamasının 5.05, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi alt testinde 6,39 ve yabancı dil alt testinde ise 3,53 olduğu belirtildi. Sayısal bölümde soru sayısı 20 olan matematik ve fen bilimleri alt testleri yer aldı. Öğrencilerin matematik testindeki doğru cevap sayısı ortalaması 4,89, fen bilimleri alt testindeki doğru cevap sayısı ise 10,21 oldu.

Sınavda 181 öğrenci tam puan alırken, puanların 100 ile 500 arasında değiştiği dağılımda öğrencilerin yüzde 7.85'i 400-500 aralığında puan aldı. Öğrencilerin en yoğun bulunduğu puan aralığı ise (yüzde 56,29) 200-299 oldu. Sınav puanlarının ortalaması ise 286,35, standart sapması ise 69,22.

Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre başarısı yüksekken, matematik ve İngilizce derslerinde başarı oranının düşüğü, fen bilimleri dersinin ortalamasının yükseldiği belirtiliyor. Ayrıca okuma düzeyi gelişmiş ailelerin çocuklarının daha başarılı olduğu da açıklamalarda yer alıyor.

SONUÇ: EĞİTİM SİSTEMİ SINIFTA KALDI

MEB açıklamaları eğitim sisteminde-

ki eşitsizliği ve niteliksizliği gözler önüne seriyor. Yap-boza çevrilen eğitim sistemi ve dayatılan 4+4+4 eğitim sistemi ile bu yıl liseye geçen öğrencilerin sayısında yarı yarıya bir artış oldu. Bu, önümüzdeki yıl lise sıralarının daha kalabalık olacağı, 4 yıl sonraki üniversite sınavına girenlerin sayısının artacağı anlamına da geliyor.

Okullarda dayatılan dinci, gericici müfredatın ve ezberci sistemin bir göstergesine dönüşen sınav sonuçları eğitimdeki başarısızlığı ve niteliğinin bir önceki yıllara göre gerilediğini de gösteriyor.

GELECEĞİMİZ İÇİN MÜCADELEYE!

Pandemi nedeniyle okullar tatil edildi. Altyapısı olmayan EBA sistemi ile dersler verilmeye çalışıldı. Binlerce öğrencinin bilgisayar ve internet şansı olmazken dayatılan sistem çöktü. Meslek liselerinde ise mesleki dersler verilmedi. Günlerce sokağa çıkmamız yasaklandı, ama sınavlar yaklaşırken ve salgın devam ederken bu yasaklar kaldırıldı.

Milyonlarca gencin geleceğini ve sağlığını hiçe sayan bu sistem çürümüşür. Eğitim sistemi bizlere bir gelecek ya da

bilimsel bir eğitim sunamaz. Eğitimin bir meta gibi alınıp, satıldığı,

parası olanın iyi bir eğitmeninden geçtiği, parası olmayanın ise eğitim alamadığı bir durumdayız. 5 okuldan birinin imam hatip yapıldığı, fen liselerinin sayısının ve kontenjanın daraltıldığı, "memleket meselesi" dedikleri meslek liselerinin fabrikalara çevrildiği bu sistemde öğrenciler birer robota dönüştürüldü.

Bizlere dayatılan tüm bu zorbalığı ve geleceksizliğe karşı birlik olmaktan ve mücadele etmekten başka seçeneğimiz yok. Eleme sınavlarının olmadığı, eşit, parasız, bilimsel, anadilde bir eğitim hakkı ve yaşanabilir bir dünya için birlik olmalıyız, Devrimci Liseliler Birliği saflarında örgütlenelim!

DEVRİMCİ LİSELİLER BİRLİĞİ

Sınava giren öğrencinin cevap kağıdı kayıp

Pandemiye rağmen gerçekleştirilen Liselere Geçiş Sınavı ardından yaşanan kaos devam ediyor. Milyonlarca öğrencinin ve ailenin sağlıklarının riske atılmasının yanı sıra sınavda yaşanan sorunlar da artarak sürüyor. Osmaniye'de bir öğrencinin cevap kağıdının kaybolduğu ortaya çıktı. LGS'ye giren 8. Sınıf öğrencisi Pınar Akbaş'ın cevap kağıdının kayıp olduğu ailesine açıklandı. Sınava okuduğu okulda giren Akbaş'a okul yönetimi aileye Akbaş'ın sınav cevap kağıdının kayıp olduğunu ve bu konuda bilgisine başvuracaklarını söyledi. Akbaş'a sınava kesin girip girmediği soruldu. İHA'da yer alan habere göre sınav sonrası üzerinde adının yazılı olduğu soru kitapçığını da aldığını söyleyen Pınar Akbaş, "Ben okulumda sınava girdim. Ancak

geçtiğimiz hafta bizi okula çağırarak optiğimin kaybolduğunu söylediler. Sınava çok çalışmıştım tüm emeğim boşa gitti. 76 soru cevapladım. Bazı soruları da boş bıraktım. Benim sınava girdiğim salonda arkadaşım da vardı beni sınavda o da gördü. Şu anda sınava hiç girmediğim görünüyor" dedi.

"Kızımın geleceği ile oynanmasını" diyen anne Sevgi Akbaş ise "Bizi okuldan çağırdılar geldik. Kendilerini bakanlıktan aramışlar sanırım bize öyle dediler ve kızımın cevap optik kağıdının kayıp olduğunu söylediler. Pandemi döneminde kızım sürekli ders çalışmıştı. Dershaneye de göndermişim. Bana adresime en yakın okula göndeririz dediler. Ben öyle olsun istemiyorum kızımın hakkının aranmasını istiyorum." şeklinde konuştu.

İstanbul Üniversitesi'nin, Psikoloji Bölümü'nün AUZEF'e dahil edilerek açık öğretimde de bölüm açılacağını duyurmasının ardından birçok akademisyen ve öğrenci tepki göstermişti. 16 Temmuz günü Psikoloji Bölümü öğrencileri Beyazıt Ana Kapı önünde basın açıklaması gerçekleştirerek durumu protesto etti.

Açıklamanın ardından öğrenciler Beyazıt Meydanı'ndan ayrılmayarak sorunlarını dile getirdi. Öğrenciler, çeşitli uygulamalı dersler aldıkları için psikoloji

İstanbul Üniversitesi Psikoloji öğrencilerinden eylem

bölümünün açık öğretimde açılmasının toplum sağlığı açısından önemli bir sorun teşkil ettiğini vurguladı. Ayrıca çeşitli bölümlerin açık öğretim fakültesinde açılıyor olmasının, üniversitelerin ticarethaneye dönmesinden kaynaklandığı ifade edildi. Yapılan bir başka ko-

nuşmada ise meslek yasalarının önemi açıklanarak meslek yasası hakkının da istenmesi gerektiği ifade edildi. Tüm bu uygulamaların bilimin küçük görülmesinden kaynaklandığı bir başka vurgu noktaysıdı.

Yapılan konuşmaların ardından psi-

koloji öğrencilerinin şu 3 temel talebi söylendi:

- Meslek yasasının kabul edilmesi.
- Psikoloji eğitiminin fahiş fiyatlar ile satılan bir bilim dalı olmaması.
- Psikoloji eğitiminin nitelikli hale getirilmesi.

Konuşmaların ardından öğrenciler süreci nasıl ilerletebileceklerini ele alarak forumu sonlandırdı.

Eylemde "Bu daha başlangıç mücadeleye devam!" ve "Susma sustukça sıra sana gelecek!" sloganları atıldı.

*Avukatlar adalet talebiyle
ölüm orucunda*

**Devrimci
savunmaya
özgürlük!**

